

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om allmänt bostadsbidrag och lag om ändring av lagen om bostadsbidrag för pensionstagare

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det stiftas en ny lag om allmänt bostadsbidrag som ersätter den gällande lagen om bostadsbidrag. Propositionen baserar sig på regeringsprogrammet och på de reformer som det avtalats om i rambeslutet för åren 2014–2017.

Genom reformen förenklas sättet att bestämma de maximala boendeutgifter som godkänns i bostadsbidraget så, att de godtagbara maximala boendeutgifterna endast påverkas av bostadens läge och hushållets storlek. Bestämmande av den självriskandel som bestäms enligt inkomsterna ska bli tydligare och enklare. Självrisken ökar i alla kommungrupper och på alla inkomstnivåer alltid till 40 procent av det belopp med vilket bruttoinkomsterna har stigit. Bidragsprocenten ska fortfarande vara 80 procent av skillnaden mellan de boendeutgifter som godkänns i bostadsbidraget och bassjälvriskandelen. Självrisken graderas enligt hushållets storlek och antalet minderåriga barn så, att självrisken på samma inkomstnivå ska minska när hushållets storlek och antalet minderåriga barn ökar.

Dessutom ska i lagen ses över fastställandet av de boendeutgifter som ska beaktas vid beviljande av bidrag för en ägarbostad samt göras smärre ändringar i förfarandet för beviljande och justering av bidraget. Hushållets förmögenhet ska inte längre inverka på bidragets belopp.

Grunderna för beviljande av bidrag ska i sin helhet anges i lag. Grunderna ska justeras årligen med folkpensionsindex och, när det gäller de maximala boendeutgifterna, med Statistikcentralens hyresindex som mäter ändringarna i hyresnivån. Den förteckning över prioriterade inkomster som tidigare fanns i bostadsbidragsförordningen liksom bestämmelserna om inhämtande av sådana

uppgifter som behövs för planering, budgetering och uppföljning samt statistikföring av bostadsbidraget, som också fanns i förordningen, ska tas in i lag.

Behovet av anslag för bostadsbidrag skulle inte öka märkbart jämfört med nuläget till följd av de föreslagna strukturella ändringarna i bidragssystemet, eftersom nivån på de maximala boendeutgifter som godkänns i bostadsbidraget sänks från den nuvarande maximinivån. Bidrag kan beviljas upp till beloppet för de maximala boendeutgifterna också för sådana större bostäder med högre hyra per kvadratmeter i fråga om vilka man enligt den gällande lagen har skurit ner i de godtagbara boendeutgifterna till följd av att normerna för hyra per kvadratmeter och bostadsyta överskridits.

Bostadsbidragets självriskandelar ska förnyas så att bostadsbidragen knappt alls minskar. Detta ska för barnfamiljernas del säkerställas så att man vid fastställandet av självriskandelar drar av en större post från inkomsterna i fråga om barn än i fråga om vuxna medlemmar av hushållet.

I propositionen föreslås det också att lagen om bostadsbidrag för pensionstagare ändras så att rätten att välja mellan bostadsbidragen försvinner. Dessutom föreslås det att bostadsbidraget för pensionstagare knyts tydligare till erhållande av pension, varvid även en person som fyllt 65 år fortfarande omfattas av det allmänna bostadsbidraget när han eller hon inte får pension eller någon annan förmån som berättigar till bostadsbidrag för pensionstagare.

Till följd av reformen av bostadsbidraget ändras bidragen för så gott som alla bidragstagare som får allmänt bostadsbidrag. På basis av uppgifterna från 2013 kan det bedömas att bostadsbidraget vid ikraftträdandet

av lagen stiger eller förblir oförändrat hos ca 73 procent av bidragstagarna och sjunker hos ca 27 procent av bidragstagarna. Hos de flesta bidragstagare är ändringarna i bidraget dock förhållandevis små. De förbättringar av bostadsbidraget som avtalats i regeringsprogrammet och rambeslutet samt de smärre

korrigeringar som gjorts i det förslag som lagts fram av kommittén för reform av den sociala tryggheten och utvecklingen i antalet bidragstagare beräknas öka nivån på bostadsbidragsutgifterna med ca 68 miljoner euro per år. De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2015.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	3
ALLMÄN MOTIVERING	4
1 INLEDNING.....	4
2 NULÄGE	4
2.1 Lagstiftning och praxis.....	4
2.2 Bedömning av nuläget	6
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	8
3.1 Lagen om allmänt bostadsbidrag	8
Bidrag för boende till hushållen	8
Boendeutgifter som godkänns i bostadsbidraget	8
Nivån på de maximala boendeutgifterna grundar sig på helhetshyran.....	9
Linjärt fastställande av självriskandelar	11
Övriga ändringar i det nuvarande systemet	12
3.2 Lagen om bostadsbidrag för pensionstagare	13
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	14
4.1 Konsekvenser för den offentliga ekonomin	14
4.2 Konsekvenser för bidragstagarna	15
4.3 Konsekvensanalys ur ett jämställdhetsperspektiv	16
4.4 Samhälleliga konsekvenser	16
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	17
DETALJMOTIVERING	18
1 LAGFÖRSLAG	18
1.1 Lagen om allmänt bostadsbidrag	18
1 kap. Allmänna bestämmelser och definitioner	18
2 kap. Förutsättningar för erhållande av bostadsbidrag	20
3 kap. Bestämmelser om verkställighet	24
4 kap. Justering och indragning av bostadsbidrag	25
5 kap. Återkrav	27
6 kap. Ändringssökande och rättelse av beslut	28
7 kap. Erhållande och utlämnande av uppgifter	30
8 kap. Särskilda bestämmelser	31
9 kap. Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	32
1.2 Lagen om ändring av lagen om bostadsbidrag för pensionstagare	32
2 IKRAFTTRÄDANDE	34
3 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	34
LAGFÖRSLAG	35
Lag om allmänt bostadsbidrag.....	35
Lag om ändring av lagen om bostadsbidrag för pensionstagare	48
BILAGA	52
PARALLELLEXT	52
Lag om ändring av lagen om bostadsbidrag för pensionstagare	52

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Den gällande lagen om bostadsbidrag (408/1975) trädde i kraft den 1 juli 1975. Före det hade bostadsbidrag betalats från 1940-talet i form av familjebostadsbidrag till familjer med många barn och från 1962 till barnfamiljer i hyresbostäder i enlighet med lagen angående bostadsbidrag för familjer med barn (586/1961). När lagen om bostadsbidrag trädde i kraft i juli 1975 utsträcktes bostadsbidraget till att omfatta förutom barnfamiljer även unga barnlösa äkta par, studerande och nya ägarbostäder. Under 1980-talet utsträcktes bostadsbidraget gradvis till att omfatta alla besittningsformer för bostäder och alla typer av hushåll, då bidraget utsträcktes till ägarbostäder av alla åldrar och underhyresbostäder samt till ensamboende personer, samboende par och andra barnlösa hushåll. Ensamboende och makar som får pension började omfattas av bostadsbidraget för pensionstagare redan 1972 och ensamboende och makar som studerar började omfattas först av bostadsbidrag 1975 och sedan av bostadstillägg för studerande 1976.

I lagen om bostadsbidrag har under den tid som lagen har varit i kraft gjorts åtskilliga ändringar nästan årligen, men bidragsnivån har i huvudsak ändrats genom först statsrådsbeslut och senare statsrådsförordningar om grunderna för bostadsbidraget som utfärdats varje år. Till följd av recessionen i början av 1990-talet var man tvungen att av besparingsskäl skärpa bidragsgrunderna och begränsa antalet bidragstagare. Delvis av denna orsak anses de gällande begränsningarna, vars mål är ett bättre riktat bidrag, inverka begränsande på den boendes valfrihet och komplicera bidragssystemet i onödan.

Bostadsbidrag enligt lagen om bostadsbidrag betalades 2013 ut till ett belopp av 670 miljoner euro och vid utgången av året fick 192 274 hushåll bidrag. Bostadsbidraget var i genomsnitt 286 euro per månad. Av bidragstagarna var 58 procent ensamboende personer och 33 procent barnfamiljer. Av barnfamiljerna var 44 030, dvs. 68 procent, ensamförsörjningshushåll. Av bidragstagarna var 116 834, dvs. 60 procent, sådana hushåll där

bidragstagaren eller åtminstone den ena maken var arbetslös. Av bidragstagarna var en majoritet, dvs. 95 procent, bosatt i hyresbostäder. Bidragstagarnas boendeutgifter uppgick i genomsnitt till 572 euro per månad för personer som bor i hyresbostäder och boendeutgifternas andel av bostadsbidragsinkomsterna var 63 procent utan bostadsbidrag och 31 procent med bostadsbidrag. Bostadsbidragssystemet som ursprungligen var avsett för förvärvsarbete med låga inkomster, särskilt barnfamiljer, har i många avseenden utvecklats till en bidragsform för ensamboende arbetslösa och ensamförsörjare. Bostadsbidraget är dock fortfarande ett betydande bidrag till barnfamiljer, eftersom närmare hälften, dvs. 46 procent, av den totala bidragssumman betalas till barnfamiljer. Av dessa är mer än 40 procent sådana hushåll där åtminstone den ena maken är arbetslös.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning och praxis

Ett syfte med det allmänna bostadsbidraget är att minska låginkomsttagares boendeutgifter så att bördan av boendeutgifterna för en skälig boendenivå inte blir orimligt stor och att hushållets grundläggande försörjning inte äventyras på grund av boendeutgifterna. Ett syfte har också varit att utjämna olikstora boendeutgifter och att säkerställa en rimlig boendenivå också för låginkomsttagare.

Bostadsbidrag har ursprungligen beviljats barnfamiljer och dimensioneringen av grunderna för bidraget har särskilt påverkats av barnfamiljernas bidragsbehov. I enlighet med detta har bl.a. målen för förbättrande av barnfamiljernas utrymmesstandard knutits till de utrymmesnormer som tillämpas i den statsstödda produktionen. När bostadsbidraget utvidgades till att även omfatta ensamboende personer kunde den statsstödda produktionen inte erbjuda motsvarande grunder för den boendenivå som stöds.

Det nuvarande bostadsbidraget som grundar sig på 1975 års lag om bostadsbidrag innehåller inga sådana minimikrav på utrymmesstandarden som det föregående bostads-

bidragssystemet för barnfamiljer. Fastställandet av skäliga boendeutgifter enligt hyran per kvadratmeter och det maximala antalet kvadratmeter har ändå inneburit att bidraget är som störst för bostäder med skäligt antal kvadratmeter. När normen för skälig hyra per kvadratmeter i små bostäder har skurit i den skäliga hyra som godkänns i bostadsbidraget, har bostadsbidraget för sin del stött en rimlig utrymmesstandard och förbättrandet av boendenivån.

Fastställandet av en sådan hyra per kvadratmeter som godkänns i bostadsbidraget och dess indelning enligt ålder och yta grundade sig fram till mitten av 1990-talet på den lagliga hyresnivå som gällde under hyresregleringen. Då grundade sig den hyresnivå som godkändes i bostadsbidraget inklusive klassificeringen enligt bostadens ålder och yta på tabeller i de s.k. allmänna anvisningarna om hyresnivån. Dessa grundade sig i sin tur på statistiska medelhyror. Efter det att hyresregleringen slopades har fastställandet av de hyror som godkänns i bostadsbidraget bibehållits strukturellt. Vid den reform som trädde i kraft 2002 minskades ändå antalet åldersklasser i tabellen över maximihyror från sex till tre och för de allra minsta bostäderna fastställdes egna normer för hyran per kvadratmeter.

Fastställandet av bostadsbidragets bassjälvriskandelar har grundat sig på sådana rimliga boendeutgiftsandelar av hushållets bruttoinkomster som baserar sig på bostadens läge, hushållets storlek och inkomstnivå. Vid fastställandet av dessa har utgångspunkten varit att boendeutgifternas andel av inkomsterna ökar för hushåll av samma storlek när inkomsterna ökar och att boendeutgiftsandelen minskar på samma inkomstnivå när familjen växer. Statsrådet har årligen i enlighet med dessa principer fastställt tabeller över bassjälvriskandelar enligt vilka bidraget har beviljats.

Vid beräkningen av självriskandelar har man utgått från s.k. grundhyror som har dimensionerats enligt en bostadsyta som är något mindre än den maximala bostadsytan som godkänns i bostadsbidraget.

Utgångspunkten vid det årliga fastställandet av bassjälvriskandelar har varit att de bidragsgrundande boendeutgiftsandelarna har

bibehållits på samma realinkomstnivå. Vid den årliga översynen av inkomstgränser har man först beaktat höjningar av inkomstnivån och från 1991 förändringar i levnadskostnadsindex samt bidragstagarnas hyresutveckling. En översyn av tabellerna över självriskandelar gjordes regelbundet fram till 1990-talets början. Då blev man till följd av den ökade arbetslösheten av besparingsskäl tvungen att begränsa ökningen av bostadsbidraget. Detta ledde till att tabellerna över självriskandelar inte längre inflationsjusterades i slutet av 1990-talet.

Frysningen av tabellerna över självriskandelar och de nedskärningar i bostadsbidraget som gjordes i mitten av 1990-talet startade en trend som ledde till att självrisk för bostadsbidrag uppkom redan av en sådan bruttoinkomstnivå som berättigade till utkomststöd. Eftersom tabellerna över bassjälvriskandelar frystes och den godtagbara hyresnivån för bostadsbidrag ändå höjdes under de flesta åren i enlighet med bidragstagarnas hyresutveckling, omfattade bostadsbidraget inte längre den inkomstnivå som skulle ha berättigat till minimibeloppet av bidraget enligt lagen om bostadsbidrag. Bostadsbidraget upphörde medan bassjälvriskandelen ännu var rätt stor, vilket ledde till en betydande inkomstfälla i den övre delen av inkomstskalan. Detta missförhållande rättades till först i bidragsgrunderna för 2009, och efter det har inkomstgränserna för bostadsbidraget höjts i takt med att de godtagbara boendeutgifterna ökat, så att bostadsbidraget upphör på inkomstskalan på den inkomstnivå som motsvarar det minsta bidrag som betalas enligt lagen.

Utöver att bidragsgrunderna frystes och skärptes, lösgjordes dessutom fastställandet av självriskandelarna från de boendeutgiftsandelar som låg till grund för bidraget till följd av särlösningar i tabellerna. Grunderna för bostadsbidrag lindrades i samband med att samordningen av utkomststödet och bostadsbidraget förbättrades 1998 enligt ett förslag av utredare Arajärvi. När man ville försäkra sig om att inkomstprogressionen för bostadsbidraget inte skulle växa okontrollerat, gjordes översynen av bidragsgrunderna inte på det sätt som tillämpats tidigare. Då berörde man över huvud taget inte de boen-

deutgiftsandelar som använts för fastställande av bidragsgrunderna, utan i tabellerna över bassjälvriskandelar höjdes de inkomstnivåer som berättigar till fullt bidrag samtidigt som de gällande bassjälvriskandelarna flyttades till en tabell enligt den nya inkomstskalan. I denna lösning lindrades bassjälvriskandelarna också ovanför den inkomstnivå som berättigar till fullt bidrag, och omfånget av den inkomstskala för vilken bostadsbidrag betalas utökades i enlighet med höjningen av de inkomstgränser i tabellen som berättigar till fullt bidrag.

Målet med den reform som gjordes 1998 var inte bara att förbättra bostadsbidraget, utan också att minska användningen av utkomststöd för boendeutgifter. För enpersonshushåll höjdes den inkomstgräns som berättigar till fullt bidrag till en bruttoinkomstnivå som motsvarar arbetsmarknadsstödet. Detta säkerställde då att en person som fick arbetsmarknadsstöd inte längre behövde utkomststöd för sina boendeutgifter om hyresnivån var godtagbar för bostadsbidrag.

Det anslag som reserverades för reformen räckte inte till för att nå samma mål för barnfamiljer, så familjerna fick fortsättningsvis betala en inkomstrelaterad självrisk redan för en sådan bruttoinkomstnivå som berättigar till utkomststöd. Längre fram har en ökning av de boendeutgifter som godkänns i bostadsbidraget och en höjning av utkomststödet lett till att den inkomstnivå arbetsmarknadsstödet ger inte längre helt eliminerar behovet av utkomststöd för ensamboende ens med den hyresnivå som godkänns i bostadsbidraget, utan bidraget till fullt belopp bör nå en högre inkomstnivå än nivån på arbetsmarknadsstödet. Dessutom har behovet av utkomststöd i praktiken ökat på grund av att den hyresnivå som godkänns i bostadsbidraget släpar allt mera efter den hyresnivå som i behövlig utsträckning godkänns i utkomststödet.

De gällande bassjälvriskandelarna justerades dessutom i enstaka inkomstklasser 2002 då man vid övergången till bassjälvriskandelar i euro genom en så liten anslagsökning som möjligt ville säkerställa att ingens bidrag sänks till följd av övergången till euro.

Dessa ändringar i bassjälvriskandelarna har medfört att det är rätt svårt att spåra beräk-

ningen i tabellen över självriskandelar enligt boendeutgiftsandelar och i alla detaljer lyckas det inte heller utan ingående kunskaper i hur grunderna fastställs och den bakomliggande historien. En återgång till bassjälvriskandelar som fastställs enligt boendeutgiftsandelar kan ske endast om självriskandelarna lindras eller skärps över hela linjen.

Lagen om bostadsbidrag har varit i kraft sedan 1975 och den har ändrats många gånger, och därför är det nödvändigt att också förtydliga lagstiftningen och ta in de prioriterade inkomster som nu finns i förordning i lag på det sätt som förutsätts i grundlagen.

Denna proposition grundar sig på ett förslag som lagts fram av kommittén för reform av den sociala tryggheten (Social- och hälsovårdsministeriets utredningar 2009:62), i vilket utgångspunkten främst varit sådana mål som syftar till att förbättra förvaltningens funktion. I detta sammanhang har en internationell jämförelse inte varit nödvändig. I den rapport om bostadsbidrag som utgör grunden för bostadsbidragsreformen finns en liten jämförelse mellan de nordiska bostadsbidragen (SATA-komitealle tehtyjä selvityksiä: Yleisen asumistuen uudistaminen, Asumistukityöryhmän raportti 16.6.2009). Dessutom har i propositionen beaktats den i regeringsprogrammet föreslagna höjningen av de maximala boendeutgifterna med 50 euro per månad och sänkningen av självriskandelarna med 8 procent. I propositionen ingår dessutom det som i rambeslutet för åren 2014–2017 avtalades om den höjning på 10 miljoner euro av de maximala boendeutgifterna som genomfördes i bidragsgrunderna för 2014. I samband med detta har de maximala boendeutgifterna framför allt i Helsingfors, men också på andra ställen i huvudstadsregionen, höjts mer än i andra kommuner.

I propositionen ingår i enlighet med regeringens strukturpolitiska beslut (25.3.2014) ett skyddat belopp av förvärsinkomster som ska beaktas i bostadsbidraget.

2.2 Bedömning av nuläget

Fastställandet av de maximala boendeutgifter som godkänns i bostadsbidraget är rätt

komplikerat. Den godtagbara hyresnivån påverkas av bostadens hyra per kvadratmeter och bostadsytan. Den godtagbara hyran per kvadratmeter har graderats inte bara enligt bostadens läge, utan också enligt bostadens egenskaper. Den påverkas av bostadens storlek, året då bostaden blev färdig eller ombyggd och bostadens utrustningsnivå. I praktiken påverkas bostadens hyra, i synnerhet i fritt finansierade bostäder, mer av bostadens läge än av dess egenskaper.

Fastställandet av en sådan nivå för normen för skäligen boendeutgifter som ursprungligen grundade sig på aravahyrornas nivå har i nyare bostäder påverkats av de kapitalutgifter som betalas för lånen. Därför har det varit motiverat att godkänna en högre hyra i nya eller ombyggda bostäder. Till denna del har den hyresutjämning som används vid fastställandet av hyran minskat hyresskillnaderna mellan bostäder av olika ålder. Det är administrativt sett arbetsdrygt att utreda årtalet för när en bostad genomgått en grundlig renovering eller ombyggnad, något som kan jämföras med det år en bostad blev färdig, eftersom det inte finns direkta registeruppgifter att få om detta. Ett förnuftigt underhåll av bostadsbyggnader kräver ständiga underhållsåtgärder eller beredskap för sådana, och kostnaderna för detta tas ut efterhand i hyran och hyresnivån höjs inte först efter det att reparationserna är färdiga. Därför är det viktigt att den hyresnivå som godkänns vid beviljande av bidrag motsvarar genomsnittshyror för bostäder i olika ålder.

De maximala antal kvadratmeter som tillämpas i bostadsbidragssystemet har tvärt emot sitt ursprungliga syfte att förbättra utrymmesstandarden och nå en bättre boendevivå i synnerhet i små bostäder blivit ett hinder som i onödan begränsar boendevalternativen. Ett särskilt problem har normerna om bostadsyta blivit för hyresvärdar som hyr ut bostäder av olika storlek. Det finns ingen efterfrågan på större bostäder till samma pris, eftersom man för en mindre bostad får bidrag för hela hyran.

Fastställandet av skäligen boendeutgifter har ansetts vara onödigt invecklat. I praktiken har det också på ett oändamålsenligt sätt bidragit till valet av bostad. För gamla bostäder som överstiger normerna för yta eller hyra

per kvadratmeter beviljas mindre bidrag än för nyare bostäder.

Bostadsbidragstagarnas hyror har allt oftare överstigit den hyra per kvadratmeter som godkänns i bostadsbidraget. Vid utgången av 2013 var antalet fall där normen för hyra per kvadratmeter överstegs i fråga om bidragstagare i hyresbostäder, beroende på kommungrupp, 27—51 procent i statsstödda bostäder och på motsvarande sätt 45—80 procent i fritt finansierade bostäder. Hyresnormen överstegs i genomsnitt med 1—2,7 €/m²/mån i bostäder som har finansierats med statslån och med 1,7—6,6 €/m²/mån i fritt finansierade bostäder. Hyresnormen överstegs mest i huvudstadsregionen i fritt finansierade bostäder.

Normen för bostadsyta överstegs i hyresbostäder, beroende på kommungrupp, av 42—54 procent och den överstegs i genomsnitt med 11—14 m². För dem som bodde i ägarbostad överstegs normen för bostadsyta av 53—75 procent och där var den i genomsnitt 16—32 m². Normen för bostadsyta överstegs mest av de små hushållen. När det gäller ensamförsörjningshushåll med ett barn överstegs normen av 67 procent av bidragstagarna. Detta beror vanligen på att bostaden enligt bostadsbidragsnormerna har blivit för stor när ensamförsörjaren tillsammans med sitt barn bor kvar i en familjebostad som den andra maken har flyttat ut från. I dessa fall överskrids normen med i genomsnitt drygt 12 m².

Fastställandet av tabeller över bassjälvriskandelar har ansetts vara problematiskt också för att bidragsgrunderna inte har kunnat räknas ut för olika planerings- och uppföljningsmodeller direkt med hjälp av parametrar, utan man har varit tvungen att mata in värdena ur tabellerna i olika kalkylprogram. Det har framförts önskemål om att uppgörandet av bidragsgrunderna ska vara mer tydligt och transparent.

Beräkningen av ett enskilt bostadsbidrag har inte heller kunnat göras utan omfattande tabeller över bassjälvriskandelar eller ett kalkylprogram för bostadsbidrag. Ökningen av bostadsbidragets självrisk, inkomstprogressionen, beror i det gällande systemet på hushållets storlek och inkomstnivå. Mer än hälften av bidragstagarna får bidraget till fullt be-

lopp, så i fråga om dem påverkas bidragsbeloppet inte av en reform av sättet för beräkning av självriskan.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 Lagen om allmänt bostadsbidrag

Det föreslås att bostadsbidragssystemet ska förenklas och reformeras genom en ny lag som gäller bostadsbidrag, som föreslås få rubriken lag om allmänt bostadsbidrag. Reformen grundar sig på kommittén för reformen av den sociala trygghetens förslag till reform av den sociala tryggheten (Social- och hälsovårdsministeriets rapporter 2009:62). Reformens innehåll presenteras närmare i kommitténs rapport om bostadsbidrag (Yleisen asumistuen uudistaminen, Asumistukityöryhmän raportti 16.6.2009).

Bidrag för boende till hushållen

Genom bostadsbidraget minskas boendeutgifterna för familjer och andra hushåll med låga inkomster. Samtidigt strävar man också efter att främja låginkomsttagares möjligheter till en rimlig boendenivå.

Bostadsbidrag beviljas för boendeutgifterna för en hyresbostad, ägarbostad eller bostadsrättsbostad i Finland. För en bostadsrättsbostad enligt lagen om bostadsrättsbostäder (650/1990) beviljas bidrag som för en hyresbostad så att som boendeutgift räknas bruksvederlaget i stället för hyran.

Bidrag för hyresbostad beviljas också för delägda bostäder när besittningen av bostaden grundar sig på ett hyresförhållande. Ett villkor för beviljande av bidrag är även i övrigt att besittningen av hyresbostaden grundar sig på ett sådant hyresförhållande som avses i lagen om hyra av bostadslägenhet (481/1995). Bostaden ska vara avsedd för

stadigvarande bostadsbruk. Bostadsbidrag beviljas inte för fritidsboende, inkvarteringsverksamhet eller vårdrelationer.

Bostadsbidrag beviljas för 80 procent av differensen mellan de godtagbara maximala boendeutgifterna och inkomsterna samt mellan den bassjälvrisk som fastställs enligt hushållets storlek. Inom bostadsbidragssystemet ska bidragstagaren således själv alltid betala minst 20 procent av boendeutgifterna. På detta sätt strävar man efter att medverka till att bidragstagaren har ett eget intresse av hyrans storlek och av hur hyresnivån utvecklas.

Bostadsbidrag beviljas även i fortsättningen hushåll som består av de personer som bor i bostaden. En person som bor i bostaden kan ändå utgöra ett eget hushåll om personen förfogar över en del av bostaden med stöd av ett separat hyresavtal eller motsvarande besittningsavtal. Makar och sambor samt släktingar i rätt upp- eller nedstigande led hör ändå alltid till samma hushåll, oavsett bostadens besittningsavtal. En familjemedlems tillfälliga frånvaro från bostaden hindrar inte att han eller hon räknas höra till hushållet.

Boendeutgifter som godkänns i bostadsbidraget

I en hyresbostad beaktas liksom tidigare hyran och eventuella särskilda vattenavgifter och uppvärmningskostnader som boendeutgifter. Till skillnad från tidigare beaktas som vattenavgifter också i hyres- och aktiebostäder inte de verkliga utgifterna utan sådana värden som grundar sig genomsnittliga tal utifrån hushållets storlek. Normen för uppvärmningskostnader differentieras till skillnad från tidigare enligt landskap i tre grupper. Uppvärmningsnormen fastställs enligt antalet medlemmar i hushållet, så att normen för enpersonshushåll höjs enligt ökningen av hushållets storlek. I bostadsrättsbostäder fastställs boendeutgifterna som i hyresbostäder. Som boendeutgift godkänns också en del av räntan på det personliga lån som tagits för att betala bostadsrättsavgiften precis som för ägarbostäder. Då tillämpas för det allmänna bostadsbidraget också samma praxis som godkänts för bostadsbidrag för pensionstagare och i beskattningen.

Fastställandet av de boendeutgifter som godtas för ägarbostäder reformeras. I aktiebostäder, som motsvarar sådana aktie- och andelslagsbostäder i bolagsform som avses i lagen om bostadsbidrag, beaktas särskilt betalda vattenavgifter och uppvärmningskostnader precis som i hyresbostäder. Som underhållsavgifter i andra ägarbostäder beaktas sådana underhållsutgiftsposter som beror på bostadens läge och hushållets storlek. I ägarbostäder beaktas dessutom i likhet med tidigare 73 procent av räntorna på sådana lån som tagits för att skaffa eller bygga om bostaden. Ränteutgifternas andel har höjts så att den motsvarar den ändring som gjorts inom beskattningen, då ränteavdraget minskar till 75 procent 2014. Grunden för den ränteandel som stöds med bostadsbidraget är att beloppet av det bidrag som beviljas som bostadsbidrag och skatteavdrag ska vara lika stort som bostadsbidraget för motsvarande hyra.

Det vederlag som betalas i en aktiebostad kan innehålla såväl vederlag för underhåll som vederlag för finansiering. När bidrag för avkortning av bostadslån inte kan anses vara ändamålsenligt, finns det behov av separata bestämmelser om beloppet av underhålls- och finansieringsutgifter. Som underhållsutgifter för en aktiebostad godkänns vederlaget och andra utgifter för underhåll och dessa får uppgå till högst 30 procent av de maximala boendeutgifterna (maximala underhållsutgifter). Om underhållsutgifterna överstiger de maximala underhållsutgifterna, beaktas de i fråga om den överskjutande delen som finansieringsutgifter. De godtagbara finansieringsutgifterna, alltså 73 procent av det vederlag som överstiger de maximala underhållsutgifterna och 73 procent av räntorna på personliga lån, får vara högst 70 procent av de maximala boendeutgifterna (maximala finansieringsutgifter). I egnahemshus behövs ingen separat gräns för underhållsutgifter eftersom underhållsutgifterna beaktas i enlighet med vad som fastställs i lag.

Det föreslås att nivån på underhållsutgifterna för egnahemshus höjs något i förhållande till den nivå som föreslås av kommittén för reform av den sociala tryggheten. Nivån på underhållsutgifterna fastställs så att bidragsnivån motsvarar den nivå som enligt det nuvarande systemet nås efter tillämpandet av

normen för bostadsyta och hyra per kvadratmeter.

Det föreslås att underhållsutgifterna för egnahemshus höjs med 4 procent i landskapen Södra Savolax, Norra Savolax och Norra Karelen och med 8 procent i landskapen Norra Österbotten, Kajanaland och Lappland. Graderingen av höjningen motsvarar den skillnad i underhållsutgifter som för närvarande tillämpas i uppvärmningsgrupperna. Då kan man fråga om den nuvarande, problematiska indelningen i uppvärmningsgrupper enligt kommun. Det föreslås att underhållsutgifterna och de separata uppvärmningskostnaderna samt vattenavgifterna justeras årligen i enlighet med förändringarna i folkpensionsindex.

Nivån på de maximala boendeutgifterna grundar sig på helhetshyran

Fastställandet av de maximala boendeutgifter som beaktas i bostadsbidraget förenklas betydligt jämfört med det tidigare förfarandet. Bostadens egenskaper, storlek, ålder och utrustningsnivå eller uppvärmningssystem har inte längre någon betydelse vid fastställandet av de godtagbara boendeutgifterna. Nivån på de maximala boendeutgifterna som godkänns i bostadsbidraget påverkas endast av bostadens läge och hushållets storlek. Detta förenklar och underlättar beviljandet av bidraget och ökar de boendes möjligheter att välja bostad enligt det till buds stående bostadsbeståndet utan att behöva fundera över om bostadens egenskaper begränsar bidragsbeloppet.

Utgångspunkten i det förslag som lagts fram av kommittén för reform av den sociala tryggheten är att de maximala boendeutgifterna fastställs enligt medelhyrorna för de bidragstagare som bor i fritt finansierade bostäder. Dessa bedöms enligt rapporten om bostadsbidrag bäst representera olika stora hushålls genomsnittliga hyresnivå i olika kommungrupper. Dessa var enligt kommungrupp och storleken på hushållet följande i mars 2009:

Hushållets storlek personer	I kom-mun-grupp	II kom-mun-grupp	III kom-mun-grupp	IV kom-mun-grupp
1	482	481	395	336
2	857	657	541	472
3	780	763	645	569
4	863	853	711	637
5	944	951	774	687
6	947	1005	825	755
7	1040	1176	873	787
8	1024	1024	937	906

De nämnda medelhyrorna har ändå inte som sådana kunnat användas som godtagbara maximala helhetshyror. Utgångspunkten för reformen har varit att de godtagbara maximihyror ska reformeras nästan kostnadsneutralt. Då har det varit nödvändigt att begränsa de godtagbara maximala boendeutgifterna till en nivå där de ligger i genomsnitt när bostadens ålder samt normerna för hyra per kvadratmeter och bostadsyta har använts för fastställande av en godtagbar hyresnivå för vart och ett av fallen.

Enligt detta är den godtagbara hyresnivån för bostadsbidrag följande per kommungrupp i 1–4 personers hushåll enligt 2010 års nivå:

Hushållets storlek personer	I kom-mun-grupp	II kom-mun-grupp	III kom-mun-grupp	IV kom-mun-grupp
1	370	365	300	260
2	555	545	460	400
3	720	700	595	528
4	850	825	715	635

Om ett hushåll består av fler än fyra personer, höjs de ovan nämnda maximala boendeutgifterna för fyra personer med 115 euro i kommungrupp I, 110 euro i kommungrupp II, 105 euro i kommungrupp III och 100 euro i kommungrupp IV för varje medlem av hushållet som överstiger fyra personer.

De maximala boendeutgifter som anges ovan anses motsvara det hyresindex som fastställdes 2009 och som tillämpas vid fastställandet av nivån på de maximala boende-

utgifterna på 2010 års nivå. Avsikten är att indexjusteringarna görs så att de alltid träder i kraft vid ingången av kalenderåret. På befintliga bidrag börjar de justerade maximala boendeutgifterna och underhållsutgifterna tillämpas vid års- eller mellanjusteringen.

Det föreslås att nivån på de maximala boendeutgifter som tillämpas i fråga om bostadsbidraget ska knytas till hyresnivåns utveckling. Den mäts enligt utvecklingen av hyresindexet i Statistikcentralens årsstatistik. Underlaget är mer omfattande i årsstatistiken än i kvartalsstatistiken, varför det föreslås att förändringen i årsindex ska användas som utgångspunkt, trots att dessa uppgifter är äldre än uppgifterna i kvartalsstatistiken.

På 2014 års nivå är den av kommittén för reform av den sociala tryggheten föreslagna maximala hyresnivå som godkänns i bostadsbidraget korrigerad med ändringen av hyrorna i årsstatistiken över boendeutgifter och med tillägg av den i regeringsprogrammet avtalade och med folkpensionsindexändringen justerade höjningen på 54 euro per kommungrupp i 1–4 personers hushåll följande. I bidragsgrunderna för 2014 har det dessutom gjorts en nivåförhöjning i maximihyror, graderad enligt kommungrupp, på det sätt som framgår nedan.

Hushållets storlek personer	I kom-mun-grupp	II kom-mun-grupp	III kom-mun-grupp	IV kom-mun-grupp
1	489	474	396	349
2	708	681	578	508
3	903	858	733	650
4	1055	1000	868	775

Om ett hushåll består av fler än fyra personer, höjs de maximala boendeutgifterna för fyra personer med 132 euro i kommungrupp I, 125 euro i kommungrupp II, 119 euro i kommungrupp III och 113 euro i kommungrupp IV för varje medlem av hushållet som överstiger fyra personer.

De föreslagna maximala boendeutgifterna är i regel något högre än de maximihyror som enligt grunderna för bestämmande av bostadsbidraget 2014 (839/2013) godkänts

för bostäder i den äldsta åldersklassen som har färdigställt eller byggts om före 1986.

Det föreslås att de maximihyror som tillämpas vid beviljande av bostadsbidrag ska tas in i lag i enlighet med indexändringen för 2013 på 2015 års nivå. För närvarande bedöms de maximala hyresnivåerna vara följande 2015:

Hushållets storlek personer	I kom-mun-grupp	II kom-mun-grupp	III kom-mun-grupp	IV kom-mun-grupp
1	508	492	411	362
2	735	706	600	527
3	937	890	761	675
4	1095	1038	901	804

Om ett hushåll består av fler än fyra personer, höjs de maximala boendeutgifterna för fyra personer med 137 euro i kommungrupp I, 130 euro i kommungrupp II, 127 euro i kommungrupp III och 118 euro i kommungrupp IV för varje medlem av hushållet som överstiger fyra personer.

De maximala boendeutgifter som fastställs i lagen motsvarar den 2014 fastställda förändringen i hyresindex 2013, och de ska tillämpas från och med 2015. Därefter höjs de maximala boendeutgifterna årligen utifrån förändringen i hyresindex. De nya maximala boendeutgifter som träder i kraft vid ingången av året tillämpas på nya bidragstagare från ingången av året och på personer som redan får bidrag från och med årsjusteringen eller mellanjusteringen.

Vid beviljande av bidrag beaktas i beloppet av de maximala boendeutgifterna i likhet med tidigare sådana situationer där en person med funktionsnedsättning har ett extra stort behov av utrymme för behövliga hjälpmedel eller för någon som sköter honom eller henne. I sådana fall bestäms de godtagbara maximala boendeutgifterna enligt de maximala boendeutgifterna för ett hushåll som är en person större.

Linjärt fastställande av självriskandelar

Det fastställande av självriskandelar som tillämpas i lagen om bostadsbidrag har grun-

dat sig på de grundhyror som använts vid beräkningen av bestämningsgrunderna och vilka har baserat sig på målsatta boendeutgiftsandelar. Självriskerna har graderats enligt hushållets storlek och bostadens läge, så att självriskerna på samma inkomstnivå har varit lägre för större hushåll. På motsvarande sätt har självriskerna varit lägre i kommungrupper med högre boendeutgifter än i kommungrupper med lägre boendeutgifter. På detta sätt har man strävat efter att säkerställa att boendeutgifternas andel av inkomsterna är densamma oavsett boendeutgiftsnivån. Såsom det konstateras ovan är tabellerna över självriskandelar knepiga i praktiken och det är rätt svårt att spåra hur de beräknats.

Det föreslås att fastställandet av självriskandelarna ska förenklas så att den inkomstrelaterade självriskerna kan räknas med hjälp av en enda beräkningsformel på samma sätt som i bostadsbidraget för pensionstagare. I självriskerna för hushåll av olika storlek beaktas hushållets storlek och struktur. Den regionala indelning som tillämpas på självriskerna frångås.

Självriskerna ökar oavsett inkomstnivå alltid till 40 procent av de inkomster som överstiger den inkomstgräns som berättigar till fullt bidrag, med avdrag dels för ett parametervärde som bestäms enligt antalet vuxna och barn i hushållet, dels för ett fast parametervärde. I sin allmänna form såg den formel för beräkning av självriskerna som kommittén för reform av den sociala tryggheten föreslog ut som följer:

$$POV=0,4*(T-(445+85*A+190*L)), \text{ där}$$

POV= bassjälvrisk

T= bostadsbidragsinkomst

A= antalet vuxna

L= antalet barn

Standardbeloppet (445 euro) är den inkomstgräns som berättigar till fullt bidrag. Genom det beräkningssätt som nu föreslås och som beaktar antalet barn säkerställs det att de självriskandelar som för närvarande graderas enligt hushållets storlek inte stiger och så att bidragen i regel ökar något. Beräknat enligt 2010 års nivå på folkpensionsindex, som är grunden för de självriskandelar

som fastställs i lag, är formeln för beräkning av självriskens följande:

$$POV=0,4*(T-(555+92*A+205*L)).$$

Då beaktas i formeln värdet på folkpensionsindexet år 2010 och den nivåhöjning som 2012 gjordes i inkomstgränserna. I parametervärdena har dessutom beaktats den sänkning av självriskandelarna på 8 procent från ingången av 2015 som avtalats i regeringsprogrammet. Parametrarna i formeln för självriskandelar höjs årligen i enlighet med förändringarna i folkpensionsindex.

Enligt 2014 års nivå på folkpensionsindex ser formeln ut som följer:

$$POV=0,4*(T-(602+100A+222*L)).$$

Självriskandelar som räknats ut med hjälp av denna formel kan jämföras med bostadsbidragsgrunderna för 2014.

När lagen träder i kraft 2015 är det fasta beloppet i formeln för självriskandelar 615 euro, medan koefficienten för vuxna är 102 euro och koefficienten för barn 227 euro, räknat enligt en uppskattning av utvecklingen av folkpensionsindex. Formeln för beräkning av självriskens och den årliga justering av den som görs i enlighet med folkpensionsindex säkerställer att en ensamboende som får arbetsmarknadsstöd får bostadsbidrag till fullt belopp och inte heller har någon inkomstrelaterad självriskandel.

Eftersom nivån på de nya maximala boendegifterna och självriskerna inte längre fastställs årligen, är det viktigt att Folkpensionsanstalten i sina pressmeddelanden presenterar de aktuella normerna och att de även i övrigt finns tillgängliga för bidragssökande medborgare och andra som behöver information.

Med barn avses personer som är under 18 år gamla och som hör till hushållet. När en medlem i hushållet fyller 18 år räknas självriskens på nytt först efter det att bidraget i övrigt justeras eller beviljas på ny ansökan.

Fastställandet av självriskens blir tydligare än för närvarande och beloppet är lätt att räkna ut. På 2014 års nivå har t.ex. ett hushåll som består av fyra personer, två vuxna och två barn, och som har en inkomstnivå på 1

500 euro en självrisk på 102 euro per månad ($=0,4*((1500-(602+100*2+222*2)))$). Beroende på kommungrupp är självriskens vanligen mellan ett par euro och 50 euro mindre än i det nuvarande systemet, och ännu mer i barnfamiljer.

Hur bidraget till ett enskilt hushåll påverkas när lagen träder i kraft beror på hushålllets bidragsnivå 2014.

Övriga ändringar i det nuvarande systemet

I den nya bostadsbidragslagen föreslås även vissa andra ändringar som förtydligar och förenklar bidragssystemet jämfört med det nuvarande systemet.

Lagen om bostadsbidrag har varit i kraft sedan 1975 och den har ändrats många gånger. Även i övrigt är det nödvändigt att förtydliga lagstiftningen. Det föreslås därför att lagen om bostadsbidrag skrivs om i sin helhet, även om den förblir oförändrad till många delar. Samtidigt kan det i sin helhet föreskrivas i lag om grunderna för beviljande av bidraget. Den förteckning över prioriterade inkomster som finns i bostadsbidragsförordningen tas in lag på det sätt som föreskrivs i grundlagen och även i övrigt byggs lagen upp så att det inte längre behövs författningar på lägre nivå. Samtidigt förenhetligas lagens innehåll och begrepp med lagen om bostadsbidrag för pensionstagare (571/2007).

Det inkomstbegrepp som tillämpas i fråga om bostadsbidraget förenklas och förtydligas samt förenhetligas med andra förmåner, såsom arbetsmarknadsstödet och hemvårdsstödet.

Bostadsbidrag beviljas på basis av det sammanlagda beloppet av de fortlöpande månadsinkomster som medlemmarna i hushållet har. Minderåriga barns inkomster beaktas inte längre, med undantag för den exceptionella situation där bidraget söks av en minderårig eller av hans eller hennes make. Barnens inkomster har i praktiken saknat betydelse, eftersom barnens inkomster i endast ca 400 hushåll har påverkat bostadsbidragets belopp.

Det föreslås att begreppet fast månadsinkomst, som tillämpas vid beviljandet av bostadsbidrag förtydligas så att bidraget bevil-

jas i första hand enligt fortlöpande månadsinkomster. Med fortlöpande avses en oavbruten månadsinkomst under minst tre månader. Om sådana inkomster inte finns, används i stället en beräknad genomsnittsinkomst under tolv månader räknat från den tidpunkt då bidraget beviljas.

Den förteckning över prioriterade inkomster som finns i bostadsbidragsförordningen tas in i lagen. Det föreslås att i förteckningen tas in vårdarvode enligt lagen om stöd för närståendevård, som är prioriterad inkomst också enligt lagen om bostadsbidrag för pensionstagare. Bland dem som får allmänt bostadsbidrag är det ytterst få som får stöd för närståendevård, så ändringen har inga betydande kostnadseffekter. Förmögenhet ska inte längre beaktas som inkomster. Beaktandet av förmögenhet har omtiverat försvårat förfarandet vid ansökan om samt beviljande av bidrag, eftersom bostadsbidragstagare endast sällan haft förmögenhet som beaktas som inkomster. Det avdrag för disponibla medel som tillämpats vid beräkningen av ränteinkomster görs inte längre, men samtidigt höjs den minsta ränteinkomst som beaktas från 5 euro till 10 euro per månad. Ändringarna har inga nämnvärda kostnadseffekter, men de förenklar och underlättar förfarandet vid beviljande och ansökan om bidrag.

Det föreslås att de inkomstgränser som föranleder en justering av bostadsbidraget höjs, vilket i sin tur minskar antalet justeringar och sporrar till att ta emot arbete. När inkomsterna ökar är den nya justeringsgränsen 100 euro högre än för närvarande, alltså 400 euro, och när inkomsterna minskar är gränsen 40 euro högre, alltså 200 euro. Det föreslås att tidpunkterna för beviljande och justering av bidraget förenhetligas så att den justering som grundar sig på förändringar i inkomsterna alltid görs från ingången av månaden efter den månad då inkomsterna har förändrats från och med första dagen i månaden. Det betyder att bidragstagaren alltid kan få de förändrade inkomsterna i minst en månad utan att bidraget behöver justeras. Ändringen sporrar till att ta emot arbete och förbättrar bidragstagarens möjligheter att klara sig, när en person som börjat arbeta ännu inte fått sin första lön. Ändringen minskar också mängden bidrag som återkrävs.

För långtidsarbetslösa har bostadsbidraget justerats först sex månader efter det att han eller hon fått arbete. Detta förfarande har visat sig vara problematiskt i synnerhet för att det för långtidsarbetslöshet krävs en arbetslöshetsperiod på 12 månader och för att en års- eller mellanjustering som infallit under den nämnda sexmånadersperioden vanligen har hindrat ett uppskov med justeringen. Därför föreslås det nu att detta förfarande frångås och ersätts med en tidsfrist på en månad, så att alla som tar emot arbete försätts i samma ställning.

I den gällande bostadsbidragsförordningen föreskrivs inte bara om prioriterad inkomst, utan också om de uppgifter som anses nödvändiga med tanke på dels beviljande av stöd, dels utveckling och uppföljning av bostadsbidragssystemet. Folkpensionsanstalten fastställer de blanketter som används för sökande och beviljande av bostadsbidrag. Folkpensionsanstalten ska säkerställa att de uppgifter som gäller utveckling, uppföljning och planering av bostadsbidraget alltfjämt finns tillgängliga för ministeriet. För detta bör det säkerställas att de uppgifter om hyra per kvadratmeter som behövs vid jämförelse av hyresnivåns utveckling och som ska ges separat för statsstödda och fritt finansierade bostäder fortfarande finns att tillgå och att bidragstagarnas bostadsförhållanden och utrymmesstandard kan följas med den noggrannhet som bl.a. de finländska och internationella mätare som beskriver boendenivå kräver.

3.2 Lagen om bostadsbidrag för pensionstagare

Bostadsbidrag för pensionstagare är en personlig förmån vars syfte är att sänka boendeutgifterna för pensionstagare.

För makar eller sambor beräknas ett gemensamt bostadsbidrag för pensionstagare på basis av deras inkomster och boendeutgifterna för en bostad. Bidraget betalas till den make som har rätt till bostadsbidrag för pensionstagare. Om båda har rätt till bostadsbidrag, betalas bostadsbidraget till hälften till var och en av dem. I bostadsbidraget för pensionstagare beaktas endast pensionstagarens och makens inkomster.

Det föreslås att rätten till bostadsbidrag för pensionstagare förtydligas så att alla pensionstagare har rätt till bostadsbidrag för pensionstagare, med undantag för personer som får delinvalidpension, deltidspension och frivillig pension. Det nuvarande läget ändras så att också personer som får ålderspension eller annan garantipension än sådan som betalas till invandrare på grundval av arbetsförmåga börjar omfattas av bostadsbidraget för pensionstagare. Dessutom föreslås det att den åldersgräns på 65 år som tillämpas på bostadsbidrag för pensionstagare ska slopas, så att sådana personer över 65 år som enligt 8 § i lagen om bostadsbidrag för pensionstagare inte är berättigade till bostadsbidrag för pensionstagare ska ha rätt till allmänt bostadsbidrag. Rätten till bostadsbidrag för pensionstagare ska grunda sig på den pension personen får och inte på ålder.

Enligt förslaget ska man ändra samordningen av det allmänna bostadsbidraget och bostadsbidraget enligt lagen om bostadsbidrag för pensionstagare.

För närvarande har pensionärshushåll som består av en person eller hushåll som består av makar där den ena eller båda har rätt till bostadsbidrag för pensionstagare endast kunnat få bostadsbidrag för pensionstagare. Däremot har andra hushåll med rätt till bostadsbidrag för pensionstagare kunnat välja mellan allmänt bostadsbidrag och bostadsbidrag för pensionstagare enligt vilket som är förmånligare.

Det föreslås att denna rätt att välja slopas, vilket leder till att bl.a. alla barnfamiljer som fått bostadsbidrag för pensionstagare och sådana hushåll som inte består av makar och där en i hushållet inte har rätt till bostadsbidrag för pensionstagare endast kan ansöka om allmänt bostadsbidrag. Däremot kan hushållet även i framtiden beviljas bostadsbidrag för pensionstagare, om alla medlemmar i hushållet har rätt till bostadsbidrag för pensionstagare. Till följd av ändringen beräknas bl.a. 2 500 barnfamiljer som fått bostadsbidrag för pensionstagare övergå från bostadsbidraget för pensionstagare till det allmänna bostadsbidraget.

Vidare föreslås det att i lagen om bostadsbidrag för pensionstagare slopas hänvisningarna till barn och de förutsättningar för erhåll-

ande av bostadsbidrag som hänför sig till detta. Så föreslås det t.ex. att den bestämmelse som gäller höjning på basis av antalet barn av boendeutgifternas maximibelopp som ska beaktas vid beviljande av bidrag slopas som obehövlig.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Konsekvenser för den offentliga ekonomin

Målet har varit att förslaget till reform av bostadsbidragssystemet ska vara så kostnadsneutralt som möjligt när det gäller konsekvenserna för statsfinanserna. Enligt en bedömning som gjorts av kommittén för reform av den sociala tryggheten ökar den strukturella reformen av bostadsbidraget bostadsbidragsutgifterna med totalt 12 miljoner euro på 2009 års nivå. En övergång till helhetshyra vid fastställandet av de maximala boendeutgifterna beräknades minska bostadsbidragsutgifterna med 5 miljoner euro per år, medan det lineära sättet att fastställa självriskan på beräknades öka utgifterna med 17 miljoner euro per år räknat enligt antalet bidragstagare i mars 2009. Enligt nuvarande bedömningar kommer den av kommittén för reform av den sociala tryggheten föreslagna strukturella reformen av hur de maximala boendeutgifterna och självriskan fastställs inte att öka bostadsbidragsutgifterna.

Behovet av anslag för bostadsbidrag ökar ändå med 62 miljoner euro på 2015 års nivå dels till följd av den i regeringsprogrammet föreslagna höjningen av maximihyran med 50 euro, vilket gör 56 euro per månad på 2015 års nivå, dels till följd av sänkningen av självriskandelarna med 8 procent. Små tilläggskostnader föranleds också av justeringen av underhållsutgifter samt av höjningen av ränteandelen på bostadslån till följd av en minskning av ränteavdraget. Med beaktande av de små justeringarna i lagförslaget beräknas bostadsbidragsutgifterna öka med 68 miljoner euro. Slopandet av egendomsriteriet väntas öka bostadsbidragsutgifterna med ca 0,5 miljoner euro per år. De övriga ändringarna har endast små kostnadseffekter.

I rambeslutet för åren 2014—2017 avtalades dessutom om en höjning av de maximala

boendeutgifter som godkänns i bostadsbidraget, och kostnadseffekten av höjningen uppgår till 10 miljoner euro på 2014 års nivå. Ändringen har gjorts i bidragsgrunderna för 2014 och ingår i dessa kalkyler.

Överföringen av de barnfamiljer som fått bostadsbidrag för pensionstagare till det allmänna bostadsbidraget ökar bostadsbidragsutgifterna med ca 9,7 miljoner euro, samtidigt som utgifterna för bostadsbidraget för pensionstagare minskar med 9,3 miljoner euro.

Överföringen av ålderspensionstagare som inte fyllt 65 år till bostadsbidraget för pensionstagare minskar däremot utgifterna för det allmänna bostadsbidraget med 1,8 miljoner euro. Detta gäller ca 1 000 personer och den kostnadseffekt överföringen har är ca 2 miljoner euro i fråga om bostadsbidraget för pensionstagare.

Om personen efter att ha fyllt 65 år inte får pension och t.ex. fortsätter i arbetslivet, omfattas han eller hon av det allmänna bostadsbidraget. Antalet personer som får bostadsbidrag för pensionstagare och som nu överförs till det allmänna bostadsbidraget och som efter det att de fyllt 65 år inte får pension av olika orsaker uppskattas vara under 100. Personerna i denna grupp omfattas efter lagens ikraftträdande av det allmänna bostadsbidraget. Om en person får ålderspension redan innan han eller hon fyllt 65 år och börjar arbeta som pensionerad, betraktas personen som pensionstagare som har rätt till bostadsbidrag för pensionstagare.

De barnfamiljer som får bostadsbidrag för pensionstagare övergår gradvis till att omfattas av lagen om bostadsbidrag, så att de sista övergår vid den regelbundna justering av bostadsbidraget för pensionstagare som görs när det gått två år efter lagens ikraftträdande.

En årlig justering av de maximala boendeutgifter som godkänns i bostadsbidraget enligt en genomsnittlig ändring av hyrorna i stället för enligt ändringen i folkpensionsindex ökar inte bostadsbidragsutgifterna enligt ramkalkylerna. Vid bedömningen av behovet av anslag i ramkalkylen har i likhet med tidigare en ökning av bidragstagarnas hyror beaktats vid bedömningen av hur mycket det genomsnittliga bidraget höjs.

Det föreslås att de kommungrupper som tillämpas vid fastställandet av de maximala boendeutgifterna ska ändras så att tre kommuner (S:t Michel, Nokia och Sjundeå) till följd av ändringar i hyresnivåerna lyfts upp i den tredje kommungruppen. Denna ändring beräknas öka bostadsbidragsutgifterna med 0,7 miljoner euro per år.

Det är svårt att bedöma vilka effekter reformen har på utkomststödsutgifterna. För en del av utkomststödsuttagnarna ökar bostadsbidraget, vilket minskar utkomststödsutgifterna, och för andra minskar det, vilket ökar utkomststödsutgifterna. I sin helhet beräknas bostadsbidragsreformen inte ha några betydande konsekvenser för nivån på utkomststödsutgifterna. Den höjning av maximihyrorna och den sänkning av självriskandelarna som avtalats om separat i regeringsprogrammet har beräknats minska utkomststödsutgifterna med 20 miljoner euro. Därför har i regeringsprogrammet som en ökning av bostadsbidragsutgifterna skrivits in en nettoeffekt på 48,5 miljoner euro på 2011 års nivå, av vilken summa 8,5 miljoner euro redan har använts i bidragsgrunderna för 2012 då inkomstgränserna för bostadsbidrag höjdes.

4.2 Konsekvenser för bidragstagarna

De centrala ändringarna i bostadsbidragssystemet kommer att påverka bostadsbidragsbeloppet för en stor del av bidragstagarna. Effekterna av de ändringar som görs varierar beroende på familjens storlek och på hur de normer för hyra per kvadratmeter och bostadsyta som påverkar de godtagbara boendeutgifterna har minskat de utgifter för vilka bidrag beviljas samt hur väl boendeutgifterna ryms inom de nya helhetshyrorna. Det lineära fastställandet av självriskandelar ökar i huvudsak bidraget, särskilt i barnfamiljer.

Till följd av reformerna som helhet kommer det genomsnittliga bidraget att öka med ca 24 euro, närmast till följd av de förbättringar av bidraget för 2015 som överenskommit i regeringsprogrammet. I barnfamiljer, där det nya sättet att fastställa självrisken på ökar bidragsbeloppet, ökar det med ungefär 36 euro per månad. Bidraget stiger eller förblir oförändrat för ca 73 procent av bi-

dragstagarna. Däremot sjunker bidraget för ca 27 procent av bidragstagarna för att bostadsbidraget har beviljats för högre maximala boendeutgifter än vad som nu föreslås. Detta sker vanligen om bidragstagarhushållets bostad har motsvarat de normer för hyra per kvadratmeter och bostadsyta som har tillämpats vid fastställandet av maximihyror, i synnerhet i nyare bostäder. Slopandet av normen för hyra per kvadratmeter gör det möjligt att bevilja bostadsbidrag för högre hyror än för närvarande, även för små bostäder för vilka normen för hyra per kvadratmeter ofta har skurit ner den hyra som beaktas. Bidrag kan däremot beviljas i större utsträckning än för närvarande även för rymligare bostäder när hyran i sin helhet är rimlig och understiger de nya maximala boendeutgifterna.

Till följd av de nya maximala boendeutgifterna stiger det genomsnittliga bostadsbidraget från den nuvarande nivån beroende på kommungrupp med ca 10 euro per månad. Att den godtagbara hyresnivån enligt modellen med helhetshyra är lägre än den nuvarande maximinivån inverkar på de enskilda bidragsbeloppen beroende på i vilken mån normerna för bostadsyta och hyra per kvadratmeter har skurit ner i de godtagbara boendeutgifterna.

Ändringarna i bidraget fördelas relativt jämnt regionalt sett. I sin helhet ryms hyran för ca 65 procent av bidragstagarna inom den nya helhetshyran enligt uppgifterna i bostadsbidragsregistret i december 2013.

De maximala boendeutgifterna överskrider mest av små hushåll. Den nya maximihyran överskrider av mer än 70 procent av de hushåll som består av en eller två personer, av 60 procent av de hushåll som består av tre personer, av 43 procent av de hushåll som består av fyra personer och av 30 procent av de hushåll som består av fem personer eller fler. Antalet hushåll som ryms inom de maximala boendeutgifter som godkänns i bostadsbidraget är ändå något större än i det nuvarande systemet, där normen för hyra per kvadratmeter eller normen för bostadsyta eller bägge har begränsat de boendeutgifter som beaktas. Hos en betydande del av bidragstagarna förblir en del av boendeutgif-

terna således utanför bostadsbidragssystemet, och dessa täcks ofta med utkomststöd.

I bidrag som beviljas för ägarbostäder fastställs de separata uppvärmningskostnaderna och underhållsutgifterna på kalkylmässiga grunder och de faktiska utgifterna saknar betydelse. Ändringarna i bidragsbeloppen beror snarast på bostadens storlek och läge. I ägarbostäder ökar bostadsbidraget på en genomsnittsnivå närmast till följd av att den andel ränteutgifter som beaktas i bostadsbidraget är större än för närvarande eftersom ränteavdraget i beskattningen minskat.

Till följd av de föreslagna ändringarna övergår ca 2 500 barnfamiljer och ett litet antal andra personer som för närvarande får bostadsbidrag för pensionstagare till det allmänna bostadsbidraget. För barnfamiljernas del ger nuvarande bedömningar vid handen att bidraget stiger för ca 65 procent av de familjer som nu får bostadsbidrag för pensionstagare och att bidraget sjunker eller förblir oförändrat för ca 35 procent. För största delen av bidragstagarna är ändringen av bidraget högst 50 euro mindre eller mer per månad än för närvarande.

4.3 Konsekvensanalys ur ett jämställdhetsperspektiv

Bostadsbidrag beviljas ett hushåll eller en familj. I bidragstagarhushållen var den som ansökt om bidrag en kvinna i 53 procent av fallen vid utgången av december 2013. Av de ensamboende bidragstagarna var en minoritet, 37 procent, kvinnor. I barnfamiljer med två vårdnadshavare var den som ansökt om bidrag en kvinna i 55 procent av fallen, medan kvinnornas andel som sökande av bidrag i ensamförsörjarhushåll var 94 procent. De reformer som nu föreslås har inga betydande konsekvenser med tanke på jämställdheten mellan könen. Reformerna förbättrar i viss mån ställningen för ensamförsörjarfamiljer mer än för andra, så till den delen kan reformen i någon mån sägas gynna hushåll där familjens överhuvud är en kvinna.

4.4 Samhälleliga konsekvenser

Genom reformen förenklas bostadsbidragssystemet betydligt, vilket innebär att ansökan

om stöd och förfarandet för beviljande av stöd underlättas. Bidragstagarna och de som hyr ut hyresbostäder kan lättare uppskatta bostadsbidragets storlek och dess effekter på de boendeutgifter som bidragstagaren själv måste betala, när bostadens egenskaper inte längre påverkar bidragsbeloppet.

Den norm för hyra per kvadratmeter som tillämpas i det gällande systemet har för sin del hindrat en höjning av hyresnivån. En övergång till helhetshyra kan i någon mån främja en höjning av hyrorna i synnerhet för små bostäder till den maximinivå som godkänns i bostadsbidraget. Dess effekter är ändå svåra att bedöma och fenomenet hindras av att den reella hyresnivån redan nu för små bostäders del ligger på en högre nivå än vad som godkänns i bostadsbidraget. Samordningen av bostadsbidraget och utkomststödet ska fungera bättre än för närvarande, eftersom även de boendeutgifter som i behövlig utsträckning godkänns i utkomststödet redan nu vanligen grundar sig på helhetshyran.

5 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts utifrån de förslag som lagts fram av kommittén för reform av

den sociala tryggheten. Såväl innehållet i det nya bostadsbidragssystemet som propositionen grundar sig på kommitténs rapport om att förenkla bostadsbidragssystemet. Dessutom har i propositionen beaktats den höjning av maximihyrorna och den sänkning av självriskandelarna om vilka det avtalats i regeringsprogrammet och rambeslutet. Lagberedningen har gjorts i samarbete med Folkpensionsanstalten och vid den har beaktats de mål som gäller förenhetligandet av inkomstbegreppen. I lagstiftningen har man också nära följt principerna och bestämmelserna i lagen om bostadsbidrag för pensionstagare. Lagförslaget hänför sig inte direkt till någon annan lagstiftning som är under beredning.

Lagförslaget har varit på remiss hos miljöministeriet, justitieministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, Finlands Kommunförbund rf, SOSTE Finlands social och hälsa rf, Vuokralaiset VKL ry, Asukasliitto ry, Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet (ARA), Finlands Fastighetsförbund rf, Asunto-, toimitila-, ja rakennuttajaliitto RAKLI ry, Statistikcentralen, Institutet för hälsa och välfärd, Pensionärsförbundens intresseorganisation PIO rf, Handikappforum rf och Valtakunnalliset eläkeläisjärjestöt VENK ry.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Lagen om allmänt bostadsbidrag

1 kap. Allmänna bestämmelser och definitioner

1 §. Lagens syfte. I paragrafen föreskrivs det om syftet med lagen om allmänt bostadsbidrag. Boendeutgifterna för hushåll sänks genom att av statsmedel betala bostadsbidrag.

2 §. Boende i Finland. Som en person som hör till ett hushåll betraktas endast den som är bosatt i Finland. Huruvida en person är bosatt i Finland avgörs enligt lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet (1573/1993). En make eller maka som tillfälligt bor utomlands anses höra till hushållet.

3 §. Verkställighet av lagen. Den allmänna ledningen och styrningen samt det allmänna utvecklandet av bostadsbidragsverksamheten hör till social- och hälsovårdsministeriet. Folkpensionsanstalten sköter beviljande och betalning av bostadsbidrag samt övriga uppgifter som avses i den föreslagna lagen. De omkostnader som verkställigheten av lagen orsakar räknas som omkostnader för Folkpensionsanstalten.

4 §. Hushåll. Enligt förslaget ska bostadsbidraget beviljas ett hushåll. Begreppet hushåll motsvarar i stort sett begreppet bostadshushåll, som används inom bostadsväsendet och i synnerhet i statistikföringen över boende. Ett bostadshushåll utgörs av personer som stadigvarande bor i samma bostad. Till skillnad från ett bostadshushåll kan en person som bor i samma bostad utgöra ett eget hushåll genom att ingå ett särskilt avtal om besittning av en del av bostaden, så att personen svarar för hyran för endast den del av bostaden som han eller hon hyr. Därmed kan t.ex. en underhyresgäst i egenskap av eget hushåll beviljas bidrag för en del av bostaden. Bostadsbidrag kan fortsättningsvis beviljas endast personer som stadigvarande bor i bostaden. Också personer som tillfälligt bor någon annanstans räknas till hushållet. Efter-

som syftet med bostadsbidraget dock inte är att stödja en tom bostad, dras bostadsbidraget in från ingången av den fjärde månaden, om en ensamboende person eller hela hushållet bor någon annanstans än i bostaden, t.ex. utomlands. Det hushållsbegrepp som tillämpas när det gäller bostadsbidrag utgår från den ursprungliga avsikten med bostadsbidraget, dvs. att sänka boendeutgifterna för dem som bor i bostaden. Utgångspunkten är att de som bor i bostaden svarar för boendeutgifterna för hela bostaden på det sätt som avses i lagen om allmänt bostadsbidrag, om man inte avtalat särskilt om besittningen av en del av bostaden. Genom hyresavtal eller något annat avtal, t.ex. ett avtal som hör samman med ett anställningsförhållande för en person som behövs för skötseln av hemmet, kan man avtala om besittningen av en del av bostaden. Också en person som genom vårdavtal placerats i hushållet för att där få vård och en studerande som avses i 4 mom. utgör egna hushåll.

Alla personer som hör till hushållet ses som mottagare av bostadsbidraget, vilket bl.a. innebär att bidrag som betalats ut till för stort belopp kan återkrävas av vem som helst av myndiga personer som hör till hushållet. I den föreslagna lagen avses med bidragstagare och hushåll oftast samma sak. Beroende på vad som behöver betonas har begreppen dock använts skilt för sig.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs det om personer som alltid hör till samma hushåll, även om de har slutit ett avtal om besittning av en del av bostaden. Äkta makar eller sambor, deras minderåriga barn samt släktingar i rakt upp- eller nedstigande led hör alltid till samma hushåll. Minderåriga barn kan inte bilda ett eget hushåll, även om syskon som slutit ett separat hyresavtal annars kan bilda ett eget hushåll. Släktingar i rakt upp- eller nedstigande led kan inte bilda ett eget hushåll genom att sluta ett avtal om besittning av en del av bostaden antingen med en person som hör till hushållet eller med en utomstående. Enligt detta hör makar och sambor, deras barn och mor- och farföräldrar alltid till samma hushåll.

En person som lever i ett registrerat parförhållande likställs med en person som lever i äktenskap i enlighet med 8 § 3 och 4 mom. i lagen om registrerat partnerskap (950/2001).

I den föreslagna paragrafens 3 mom. föreskrivs det i enlighet med nuvarande tillämpningspraxis att makar som till följd av söndring bor åtskilda inte anses höra till samma hushåll när det gäller mottagande av bostadsbidrag. En sådan situation är det fråga om, när en familj håller på att splittras, makarna inte har gemensam ekonomi och den ena parten redan har flyttat till en egen bostad.

I paragrafens 4 mom. föreskrivs det om en situation där någon av dem som bor i bostaden har rätt till studiestödets bostadstillägg. Om denna person bor i samma bostad har han eller hon inte rätt till bostadsbidrag, och personen hör inte till det hushåll som kan få bostadsbidrag. En sådan situation är det fråga om t.ex. om den ena av två makar som bor i en bostad är en studerande som är berättigad till studiestöd och den andra arbetar eller är arbetslös.

Ett bostadstillägg som beviljats en medlem i hushållet för en bostad på annan ort hindrar inte att bostadsbidrag beviljas hela hushållet, som den studerande kan höra till. Bostadsbidrag beviljas inte en studerande som får studiestöd eller motsvarande förmån av en främmande stat.

I paragrafens 5 mom. föreskrivs att hushållet företräds av bostadsinnehavaren eller av bostadsinnehavarens make eller maka eller den i vars namn hyresavtal eller annat besittningsavtal har ingåtts. I praktiken har invånarna i allmänhet valt en representant för bostaden som också är den som söker bidraget, och beslut fattas i denna sökandes namn, även om besluten gäller hela hushållet.

5 §. Sambor. I paragrafen föreslås en definition av sambo. Enligt paragrafen avses med sambor en kvinna och en man som fortgående lever i gemensamt hushåll. Personer av olika kön som bor i samma bostad och som sinsemellan eller var för sig ingått hyresavtal anses leva i samboförhållande om det inte av personernas ålder, bostadens storlek eller andra motsvarande omständigheter kan antas att det inte är fråga om ett samboförhållande.

6 §. Barn. Med barn avses enligt paragrafen person under 18 år som hör till hushållet.

Barnets ställning har betydelse vid fastställandet av självriskandelen och vilka inkomster som ska beaktas. De barn som tillhör den som söker bidraget och de barn som tillhör övriga medlemmar av hushållet är i samma ställning. Till hushållet hör också adoptivbarn och i 81 § i barnskyddslagen (417/2007) avsedda barn som placerats i enskilt hem.

7 §. Bostad. I paragrafen definieras vad som avses med bostad vid beviljande av bostadsbidrag. Bidrag kan enligt paragrafen beviljas för boendeutgifterna för en sådan hyresbostad, bostadsrättsbostad eller ägarbostad i Finland som ska betraktas som stadigvarande bostad. Bostaden ska vara avsedd för stadigvarande bostadsbruk. Detta villkor uppfylls, om bostaden är byggd för permanent bostadsbruk eller om en lokal som är byggd för något annat ändamål genom en ändring av användningsändamålet eller i övrigt är avsedd för bostadsbruk. Exempel på de sistnämnda kan vara vissa bostäder av internatyp, där det för de boende har byggts separata och självständiga bostadsutrymmen utrustade med kok- och tvättmöjligheter och vars besittningsrätt bygger på hyresavtal. En bostad anses duga för bostadsbruk, om myndigheterna har godkänt den för permanent bostadsbruk och byggnads-, brand- eller hälsovårdsmyndigheterna inte senare har konstaterat att den har blivit oduglig som bostad. På bostadens storlek och utrustningsnivå ställs inga krav i lagförslaget. Bostadsbidrag kan inte beviljas fritidsbostäder.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs att bidrag för en hyresbostad kan beviljas endast för en bostad där besittningen grundar sig på ett hyresavtal enligt lagen om hyra av bostadslägenhet (481/1995). I allmänhet krävs ett skriftligt hyresavtal eller att de villkor som hör samman med hyresavtalet och som inverkar på bostadsbidraget visas upp bestyrkta av hyresvärden. En förutsättning för beviljande av stöd är att den boende i sitt bruk har en egen bostad, vars besittning han eller hon bestämmer över och som han eller hon betalar hyra för. Bidrag kan inte beviljas, om boendet bygger på inkvarteringsverksamhet eller det i första hand är fråga om en vårdrelation. Vid vårdenheter är det i allmänhet vårdproducenten som bestämmer vårdplatsen och dess placering. I sådana fall är det inte fråga

om ett hyresförhållande. Bidrag beviljas inte heller, om besittningen av bostaden baseras på en bostadsförmån som ingår i någons lön eller hushållet inte i övrigt har några boendeutgifter för bostaden.

I paragrafens 3 mom. föreskrivs att bostadsrättsbostäder som avses i lagen om bostadsrättsbostäder (650/1990) jämföras med hyresbostäder. Bidrag beviljas då för bruksvederlaget på motsvarande sätt som för hyra. Ett undantag i fastställandet av boendeutgifter för hyresbostad är de i 9 § 6 mom. avsedda räntorna för lån som tagits för att skaffa bostadsrätt och som stöds på motsvarande sätt som för ägarbostäder.

I paragrafens 4 mom. föreskrivs det om ägarbostäder som på grund av olika sätt att fastställa boendeutgifterna delas in i aktiebostäder och andra ägarbostäder. Med aktiebostad avses en bostad i ett hus som ägs av ett bostadsaktiebolag eller bostadsandelslag och med andra ägarbostäder främst bostäder av typen egnahemshus.

2 kap. **Förutsättningar för erhållande av bostadsbidrag**

8 §. Rätt till bostadsbidrag. Enligt paragrafens 1 mom. har ett hushåll rätt till bostadsbidrag, om de godtagbara boendeutgifterna överskrider den bassjälvriskandel som fastställs enligt inkomsterna, om det inte är fråga om en i 2 mom. avsedd person som har rätt till bostadstillägg för studerande eller bostadsbidrag för pensionstagare. Bostadsbidraget ska enligt förslaget alltid vara 80 procent av skillnaden mellan de verkliga boendeutgifterna, som högst uppgår till de maximala boendeutgifterna, och bassjälvriskandelen.

I 2 mom. anges vilka som inte har rätt till bostadsbidrag enligt lagen om allmänt bostadsbidrag. Dessa är studerande som enligt 14 § i lagen om studiestöd har rätt till bostadstillägg och pensionstagare som enligt 8 § i lagen om bostadsbidrag för pensionstagare har rätt till bostadsbidrag för pensionstagare.

Förutom studerande som är berättigade till bostadstillägg ska bostadsbidrag inte heller

beviljas studerande som får studiestöd eller motsvarande förmån av en främmande stat. Stöd som beviljas en medlem av hushållet för en studieboende på annan ort är enligt förslaget inget hinder för att få allmänt bostadsbidrag. Bidrag beviljas inte studerande som har rätt till avgiftsfri bostad från läroanstaltens sida. Denna rätt anses bli uppfylld, om den studerande har möjlighet att bo i läroanstaltens bostad även under veckosluten. En studerande vars studier fortsätter efter sommarlovet anses ha rätt till bostadstillägg på det sätt som avses i den föreslagna lagen även under lovet. En studerande kan således inte vara berättigad till bostadsbidrag enligt lagen om allmänt bostadsbidrag under sommarlovet.

Bostadsbidrag ska enligt förslaget inte beviljas ett hushåll bestående av två personer, om personen eller åtminstone den ena av personerna i ett äktenskap eller samboförhållande uppfyller förutsättningarna för att få bostadsbidrag för pensionstagare enligt 8 § i lagen om bostadsbidrag för pensionstagare. Bostadsbidrag ska inte beviljas ett hushåll bestående av en person vars enda medlem har rätt till bostadsbidrag för pensionstagare och inte heller ett sådant hushåll vars alla medlemmar har rätt till bostadsbidrag för pensionstagare. Enligt förslaget ska bidrag enligt lagen om allmänt bostadsbidrag därmed beviljas alla andra hushåll, exempelvis barnfamiljer och hushåll som bildas av systerkon.

Gränsen mellan bostadsbidraget för pensionstagare och det allmänna bostadsbidraget fastställs i lagen, och rätten att välja bidragssystem, som barnfamiljer med pensionstagare och en del andra grupper tidigare har haft, ska enligt förslaget tas bort.

9 §. Godtagbara boendeutgifter. I paragrafen föreskrivs det om vilka boendeutgifter som ska beaktas när bostadsbidragets storlek beräknas. Som boendeutgifter beaktas boendeutgifterna för ett hushålls stadigvarande bostad, som till viss del utgörs av uppskattade utgifter. Bidrag för boendeutgifterna ges högst för de maximala boendeutgifter som anges i 10 §.

Enligt 1 mom. beaktas som boendeutgifter för en hyresbostad hyran samt särskilt betalda vattenavgifter och uppvärmningskostna-

der. Övriga utgifter, såsom utgifter för hushållsel och bastu- och bilplatsavgifter räknas inte med i de utgifter som stöds med bostadsbidraget. Hyran beaktas såsom den är enligt hyresavtalet eller senare gjorda höjningar. Över hyrans belopp ska visas upp ett intyg bestyrkt av hyresvärden av vilket framgår hyrans belopp och huruvida det utöver hyran betalas särskilda vatten- och uppvärmningskostnader. Om vatten- och uppvärmningskostnaderna inte ingår i hyresbeloppet, beaktas de enligt hushållets storlek kalkylmässigt på det sätt som fastställs i lagen. De särskilda vattenavgifterna ska enligt förslaget vara lika stora i hela landet. Avgifternas faktiska belopp har ingen betydelse, det enda som har betydelse är om särskilda avgifter betalas eller inte. Vid beviljande av bidrag för bostadsrättsbostad fastställs de godtagbara boendeutgifterna på samma sätt som för en hyresbostad. Bidrag beviljas då enligt bruksvederlaget i stället för enligt hyran. Dessutom beviljas bidrag på det sätt som anges i 6 mom. för räntorna på lån som tagits för att skaffa bostadsrätten.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs det om de godtagbara boendeutgifterna för en ägarbostad, vilka är underhållsutgifter och finansieringsutgifter. Som underhållsutgifter för aktiebostäder godkänns vederlaget samt särskilt betalda vattenavgifter och uppvärmningskostnader på samma sätt som för hyresbostäder. Som underhållsutgifter för andra ägarbostäder beaktas de underhållsutgifter som fastställs i lagen och som bestäms enligt hushållets storlek. De faktiska underhållsutgifterna har ingen betydelse och behöver inte redogöras för.

I paragrafens 3 mom. föreskrivs det om de godtagbara underhållsutgifterna för andra ägarbostäder. Dessa utgifter bestäms enligt hushållets storlek.

I paragrafens 4 mom. föreskrivs det om hur underhållsutgifterna bestäms i de fall där hushållet består av fler än fyra personer.

I det föreslagna 5 mom. föreskrivs om hur beloppet av uppvärmningskostnaderna och underhållsutgifterna bestäms enligt område. De uppvärmningskostnader som nämns i 1 och 2 mom. och de underhållsutgifter som nämns i 3 och 4 mom. ska enligt förslaget höjas med 4 procent i landskapen Södra Sa-

volax, Norra Savolax och Norra Karelen och med 8 procent i landskapen Norra Österbotten, Kajanaland och Lappland.

I 6 mom. föreskrivs om räntor på personliga lån som tagits för att skaffa eller bygga om en bostad eller för att skaffa en bostadsrätt för en bostadsrättsbostad och som ska beaktas som boendeutgifter. Till skillnad från hur det varit tidigare föreslås det att 73 procent av ränteutgifterna ska beaktas som ränteutgifter. I ändringen har beaktats att skatteavdraget för räntor har blivit mindre. Ett godtagbart lån ska vara avsett för införskaffning av bostad eller ombyggnad, och staten, en kommun eller en inrättning som står under offentlig tillsyn och som bedriver kreditverksamhet ska vara lånegivare. Enligt detta stöds med bostadsbidrag inte räntor på lån som beviljats av t.ex. privatpersoner eller byggnadsfirmor.

I 7 mom. anges de maximala beloppen för godtagbara underhålls- och finansieringsutgifter. I synnerhet när det gäller bostäder för vilka man betalar vederlag kan det i vederlaget också ingå utgifter som beror på amortering av lån och som det inte är ändamålsenligt att stödja med bostadsbidrag. Enligt förslaget ska därför de maximala underhållsutgifterna vara högst 30 procent av de godtagbara maximala boendeutgifter enligt 10 § som bestäms utifrån bostadens läge och hushållets storlek. Om de underhållsutgifter som avses i 2 mom. överskrider dessa maximala underhållsutgifter, beaktas 73 procent av det överskridande beloppet som finansieringsutgifter. För finansieringsutgifterna, som utöver de låneräntor som avses i 3 mom. består av de underhållsutgifter som överskrider de maximala underhållsutgifterna, föreslås dock ett eget maxbelopp (maximala finansieringsutgifter).

De maximala finansieringsutgifterna vid beviljande av bostadsbidrag kan vara högst 70 procent av de godtagbara maximala boendeutgifter enligt 10 § som bestäms utifrån bostadens läge och hushållets storlek.

I 8 mom. finns bestämmelser om en situation där ett hushåll som söker bidrag har en underhyresgäst och hyresinkomster från denne. Hyresinkomsterna ska enligt förslaget dras av från de godtagbara boendeutgifterna vid beviljande av bidrag till hushållet. När

det gäller ägarbostäder dras hyresinkomsterna först av från underhållsutgifterna och det eventuella återstående beloppet från finansieringsutgifterna. På grund av avdraget från boendeutgifterna beaktas hyresinkomsterna från underhyresgästen inte som inkomst, utan de ses som prioriterade inkomster enligt 14 §.

I paragrafens 9 mom. föreskrivs det om delning av boendeutgifterna när det i bostaden bor en studerande som avses i 4 § 4 mom. och som inte hör till hushållet när det gäller bostadsbidrag, eftersom den studerande har rätt till bostadstillägg till studiestöd. Vid beviljande av bostadsbidrag beaktas som hushållets boendeutgifter den andel av boendeutgifterna för hela bostaden som motsvarar antalet medlemmar i hushållet, om inte någon annan fördelningsgrund godkänns av särskilda skäl. Ett exempel på det sistnämnda kan vara en situation där den studerande bevisligen använder en mindre andel av hela bostadens yta än bostadens yta delat på antalet boende.

10 §. Maximala boendeutgifter. I 1 mom. finns en tabell över de högsta belopp, baserade på hela hyran, som beaktas som boendeutgifter när bostadsbidraget beräknas. De maximala boendeutgifterna är indelade i nivåer enligt hushållets storlek och bostadens läge. Bidrag beviljas inte för boendeutgifter som överstiger de maximala boendeutgifterna. De maximala boendeutgifterna bygger på den nivå som kommittén för reform av den sociala tryggheten fastställt och som därefter justerats med förändringen i Statistikcentralens hyresindex. De maximala boendeutgifterna binds till det hyresindex på årsnivå (2010=100) som fastställs av Statistikcentralen och som beskriver utvecklingen i hyresnivån. Indexet gäller hela landet och samtliga hyresbostäder. De belopp som nämns i 10 § i denna lag motsvarar det fastställda poängtalet för hyresindexet för 2013. De maximala boendeutgifterna justeras vid ingången av 2016 och senare vid ingången av varje år med förändringen i index i samma proportion som det senast fastställda poängtalet för hyresindex har förändrats jämfört med det poängtal som gällde när de maximala boendeutgifterna fastställdes.

För hushåll som består av fem personer eller fler höjs de maximala boendeutgifterna

med samma fasta belopp, som bestäms enligt kommungrupp.

I 2 mom. räknas upp de kommungrupper enligt vilka den områdesmässiga indelningen i nivåer av de maximala boendeutgifterna bestäms. Klassificeringen motsvarar tidigare nivåindelning, som då har baserats på medelhyrorna för mottagare av bostadsbidrag i olika kommuner.

11 §. Maximala boendeutgifter för personer med funktionsnedsättning. I paragrafen föreskrivs det om en situation där hushållet omfattar en person med funktionsnedsättning vars behov av utrymme för behövliga hjälpmedel, assistans eller vård är särskilt stort. Det föreslås att de maximala boendeutgifterna i sådana fall beaktas enligt en person mer än vad hushållet egentligen omfattar. Behovet av utrymme kan vara särskilt stort t.ex. för en person som använder respirator eller för en person med någon annan funktionsnedsättning som behöver hjälpmedel som är utrymmeskrävande. En likadan situation är det också fråga om när det behövs extra utrymme för personal som deltar i vården av en person med funktionsnedsättning eller när en blind har en ledarhund eller en rörelsehindrad en servicehund.

12 §. Inkomster som ska beaktas i bostadsbidraget. I paragrafen finns bestämmelser om hur inkomsterna ska beaktas när bostadsbidraget beräknas. Som inkomster ska enligt 1 mom. beaktas de sammanlagda fortlöpande och återkommande månadsinkomsterna för alla medlemmar i hushållet utom de prioriterade inkomster som anges i 15 §. Tillfälliga inkomster såsom arv eller gåvor beaktas inte. Inte heller barnens inkomster beaktas. Med barn avses personer under 18 år som hör till hushållet. Om dock den som söker bidraget och sökandens make eller maka är minderåriga, dvs. barn enligt lagen, beaktas deras inkomster. Detta gör man därför att barn över huvud taget inte beviljas eget bostadsbidrag, om de inte har så mycket egna förvärvsinkomster eller motsvarande inkomster att de med sina inkomster förutom sin grundläggande försörjning klarar av att täcka åtminstone bassjälvriskandelen för boendeutgifterna.

I 2 mom. föreskrivs det att en inkomst som är minst lika stor som arbetsmarknadsstödet

precis som tidigare kan uppskattas som månadsinkomst, om det inte kan påvisas att personen inte kan skaffa sig en inkomst som motsvarar detta belopp.

I 3 mom. föreskrivs det också som tidigare att om det inte går att utreda inkomsterna på ett tillförlitligt sätt, kan som inkomster beaktas de skattepliktiga inkomster som har fastställts vid den senast verkställda beskattningen. Dessa inkomster höjs med de procenttal som Skatteförvaltningen årligen fastställer i sina beslut om beräkningsgrunderna för förskottsuppbörden.

Enligt 4 mom. ska i enlighet med tidigare praxis inkomst som tjänats in som företagare, lantbruksföretagare och stipendiat beaktas till det belopp som arbetsinkomst enligt lagen om pension för företagare (1272/2006) och lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006) har fastställts till. Som inkomst av skogsbruk beaktas också som tidigare den enligt 7 § 3 mom. i lagen om värdering av tillgångar vid beskattningen (1142/2005) fastställda genomsnittliga årliga avkastningen för skog multiplicerad med arealen skog.

Enligt det föreslagna 5 mom. ska ränteinkomster och utdelningar beaktas som inkomster, om de personliga ränteinkomsterna och utdelningarna för var och en av medlemmarna i hushållet överstiger tio euro i månaden.

I paragrafens 6 mom. föreskrivs om avdrag från hyresinkomsterna. Från hyresinkomster avdras det vederlag som hyresvärden betalat och de underhållsutgifter som bostaden medfört. Underhållsutgifterna dras av till högst ett belopp som enligt 9 § mom. kan beaktas som boendeutgifter vid beviljande av bostadsbidrag.

I paragrafens 7 mom. föreskrivs att bostadsbidrag inte beviljas, om det sammanlagda beloppet av de fortlöpande månadsinkomsterna för de personer som hör till hushållet överstiger de högsta inkomstgränserna vid vilka bostadsbidrag kan beviljas ett hushåll, oberoende av storleken på boendeutgifterna. Då behövs ingen utredning av boendeutgifterna, utan bidragsansökan kan avslås direkt på basis av hushållets inkomster.

13 §. Förvärvsinkomstavdrag. I paragrafen föreskrivs om det förvärvsinkomstavdrag om vilket det avtalats i regeringens strukturpoli-

tiska program hösten 2013, och som precisrats i efterhand. Avdraget görs från de sammanlagda förvärvs- och företagarinkomsterna för varje medlem i hushållet. Vid beräkning av bostadsbidragets belopp dras 300 euro i månaden av från nämnda inkomster.

14 §. Fortlöpande inkomster. I paragrafen föreskrivs det om begreppet fortlöpande inkomster och om hur inkomsterna beräknas, om de varierar.

Som fortlöpande inkomster betraktas enligt det föreslagna 1 mom. inkomster som fås under minst tre månader från den tidpunkt då bidraget beviljades eller justerades. På anvisningsnivå har tidigare tillämpats konstanta inkomster i fem månader, så den föreslagna längden på de fortlöpande inkomsterna är alltså kortare än tidigare.

I 2 mom. föreskrivs det att månadsinkomsten ska beräknas på basis av en genomsnittsinkomst, om månadsinkomsterna varierar. Genomsnittsinkomsten används, om inkomsterna inte är fortlöpande i tre månader efter den tidpunkt då bostadsbidraget beviljades eller justerades. Genomsnittsinkomsten beräknas på basis av den inkomst som hushållet beräknas ha under året.

15 §. Prioriterade inkomster. I paragrafen föreskrivs det om vilka inkomster som inte beaktas som inkomst när bostadsbidragets belopp beräknas.

Bortsett från några små preciseringar motsvarar förteckningen över prioriterade inkomster den förteckning som tidigare funnits i bostadsbidragsförordningen. För tydlighetens skull nämns i förteckningen fortfarande vissa förmåner som betalas ut till barn eller för barn, trots att det föreslås i 12 § att minderårigas inkomster inte ska höra till de fortlöpande inkomster som beaktas när det gäller bostadsbidrag. Målet har dessutom varit att förenhetliga de inkomstbegrepp som tillämpas vid olika förmåner. I 19 punkten i förteckningen föreslås det att man nämner ersättningar för kostnader, som tidigare inte har beaktats, när lagen har tillämpats på anvisningsnivå. Utgångspunkten är att högst samma belopp som i beskattningen ska betraktas som ersättning för kostnader. Det vårdarvode som betalas som stöd för närståendevård föreslås bli räknat som prioriterad inkomst på samma sätt som det gör när det gäller bo-

stadsbidrag för pensionstagare. Förmåner eller inkomster från utlandet som motsvarar de prioriterade inkomsterna eller förmånerna föreslås också räknas som prioriterade inkomster.

16 §. Bassjälvriskandel. I paragrafen föreskrivs det om beräkningen av den bassjälvriskandel som fastställs utifrån hushållets sammanlagda inkomster. I paragrafen fastställs beloppet av en månadsinkomst (inkomstgräns för fullt bidrag), och bassjälvriskandelen beräknas sedan utifrån de inkomster som överstiger det beloppet. Enligt förslaget höjs den inkomstgräns som berättigar till fullt bidrag med 92 euro för varje vuxen som hör till hushållet och med 205 euro för varje barn som hör till hushållet. Från hushållets inkomster dras av den inkomst som enligt hushållets storlek berättigar till fullt bidrag, och bassjälvriskandelen är 40 procent av skillnaden. Självrisk som beräknats enligt detta förfarande differentieras kraftigt enligt hushållets storlek och i synnerhet enligt antalet barn. Förfarandet och inkomstgränserna föreslås vara desamma i hela landet, och de ersätter de omfattande tabellerna över bassjälvriskandelar enligt kommungrupp som tidigare användes.

Den gräns för fullt bidrag som anges i paragrafen och de avdrag som får göras utifrån antalet vuxna och barn är i förslaget på nivån enligt 2010 års folkpensionsindex och de höjs årligen i enlighet med förändringen i folkpensionsindex (2010=100). Således kommer de när lagen träder i kraft de facto att vara på en något högre nivå.

För fastställandet av bassjälvriskandelen för hushåll som utgörs av minderåriga, föreskrivs det i 2 mom. att alltid minst en vuxen anses höra till hushållet.

3 kap. **Bestämmelser om verkställighet**

17 §. Ansökan om bostadsbidrag. I paragrafen föreskrivs det att bostadsbidrag söks hos Folkpensionsanstalten. Ansökan kan lämnas in till ett annat kontor än det som ligger i den egna kommunen. Dessutom föreskrivs det att Folkpensionsanstalten fastställer de blanketter och förfaranden som behövs

vid verkställigheten av den föreslagna lagen. Med förfaranden avses t.ex. muntlig ansökan i vissa situationer. Förutom de uppgifter som behövs vid beviljande och betalning av bidrag samlas det på blanketten in uppgifter som behövs för fastställandet av stödgrunderna samt utvecklingen och uppföljningen av stödsystemet, om de inte fås direkt ur register.

18 §. Retroaktiv ansökningstid. I paragrafen föreslås bestämmelser om retroaktivt beviljande av bidrag. Bidrag kan enligt förslaget beviljas för högst den månad som föregår ansökan, om villkoren för erhållande av bidrag redan då uppfyllts. Samma förfarande tillämpas när bostadsbidraget höjs.

19 §. Sökandens anmälningsskyldighet. I paragrafen föreskrivs det om de uppgifter som sökanden måste uppge i sin ansökan om bostadsbidrag. Dessa är sökandens och andra till hushållet hörande personers personuppgifter, boendeutgifter och uppgifter som behövs för att fastställa dem samt uppgifter om inkomsterna för alla personer som hör till hushållet.

I 2 mom. föreskrivs det om bidragstagarens skyldighet att även lämna Folkpensionsanstalten övriga uppgifter som är nödvändiga för avgörande av ansökan och betalning av bostadsbidraget.

20 §. Bidragstagarens anmälningsskyldighet. I paragrafen föreskrivs det om vilka uppgifter som bidragstagare måste anmäla om till Folkpensionsanstalten.

I 1 mom. är det främst fråga om anmälan om sådana förändrade omständigheter som kan medföra att bidraget justeras. Uppgifter utifrån vilka det går att avgöra om förutsättningarna för erhållande av bidrag fortfarande existerar ska också anmälas. Sådana är t.ex. uppgifter om att äktenskap ingås eller upplöses, att samboförhållande inleds eller avslutas eller att en person som hör till hushållet flyttar utomlands eller vistas utomlands.

21 §. Avgörande av en ansökan på basis av tillgängliga uppgifter. I paragrafen föreskrivs det om avgörande av en ansökan om bostadsbidrag på basis av de uppgifter som finns tillgängliga, när sökanden eller bidragstagaren inte har gett de uppgifter som behövs för avgörande. I sådana fall kan ansökan avslås eller bostadsbidraget dras in. Ett

överklagbart beslut ska meddelas om avgörandet. Bestämmelsen motsvarar 23 § i lagen om bostadsbidrag för pensionstagare.

22 §. Beslut om bostadsbidrag. I den föreslagna paragrafen föreskrivs det att beslutet om bostadsbidrag meddelas sökanden i skriftlig form och att beslutet är avgiftsfritt. Bestämmelsen motsvarar i huvudsak 24 § i lagen om bostadsbidrag för pensionstagare.

23 §. Behandlingen av ansökan om bostadsbidrag. I paragrafen föreskrivs det om behandlingen av ansökan om bostadsbidrag och behandlingstiden.

Enligt 1 mom. ska ansökan om bostadsbidrag behandlas utan ogrundat dröjsmål.

I 2 mom. föreskrivs det att ett beslut om bostadsbidrag ska meddelas senast den trettionde kalenderdagen från det att ansökan har anlänt.

I 3 mom. föreskrivs det om en situation där beslut inte kan meddelas på grund av att ansökan är bristfällig. Enligt förslaget ska Folkpensionsanstalten då vidta åtgärder för att utreda ärendet inom den tid som reserverats för beslutsfattandet. Beslutet ska i dessa fall meddelas senast den fjortonde kalenderdagen efter det att Folkpensionsanstalten har fått tillgång till de uppgifter som behövs för att avgöra ärendet.

24 §. Beviljande och betalning av bostadsbidrag. I paragrafens 1 mom. föreskrivs om utbetalning av bostadsbidrag. Det månatliga bostadsbidraget betalas den första eller andra vardagen i varje kalendermånad. En retroaktiv eller i övrigt extraordinär betalningspost kan betalas ut genast efter att beslutet fattats. Bidraget betalas in på ett konto som finns i ett monetärt finansinstitut inom Europeiska unionen och som företrädaren för hushållet har angett. En enskild bidragspost kan dock betalas även på annat sätt, om inbetalning på konto inte är möjlig och bidragstagaren anför särskilda skäl för ett annat betalningssätt.

I 2 mom. anges det minsta bidragsbelopp som betalas ut. Det föreslås att beloppet avrundas från det nuvarande 16,81 euro till 15 euro.

25 §. Utbetalning av bostadsbidrag till hyresvärderna och hyresvärdens anmälningsskyldighet. I 1 mom. föreslås att bostadsbidraget kan betalas ut direkt till hyresvärderna med fullmakt av bidragstagaren.

I 2 mom. föreskrivs det om utbetalning av bidraget på Folkpensionsanstaltens initiativ direkt till hyresvärderna, när bidragstagaren upprepade gånger försummat hyresbetalningen. För att bidraget ska börja betalas ut till hyresvärderna räcker det att bidragstagaren har försummat hyresbetalningen två gånger. För en sådan överföring av bidragsutbetalningen fattas inget separat överklagbart beslut, men bidragstagaren ska höras innan betalningen överförs till hyresvärderna.

3 mom gäller en situation där bostadsbidrag betalas eller har betalats till hyresvärderna. I paragrafen föreskrivs det om hyresvärdens skyldighet att anmäla till Folkpensionsanstalten, om bidragstagarens rätt att besitta lägenheten upphör eller bidragstagaren flyttar ut ur den bostad som bidraget beviljats för. I anmälan ska nämnas när hyresgästens besittningsrätt upphör eller när hyresgästen har flyttat ut ur lägenheten. Hyresvärdens anmälningsskyldighet befriar inte bidragstagaren från hans eller hennes egen anmälningsskyldighet.

26 §. Innehållande av retroaktivt bostadsbidrag till Folkpensionsanstalten. Paragrafen innehåller bestämmelser om en situation där bostadsbidrag beviljas retroaktivt för den tid som bidragstagaren har fått bostadsbidrag i enlighet med lagen om bostadsbidrag för pensionstagare. Bostadsbidraget kan till motsvarande del innehållas till Folkpensionsanstalten.

4 kap. **Justering och indragning av bostadsbidrag**

27 §. Förutsättningar för justering av bostadsbidrag. I paragrafens 1 mom. föreskrivs om regelbunden årsjustering. Enligt förslaget ska bidraget även i fortsättningen justeras alltid när ett år förflutit sedan bostadsbidraget började löpa eller sedan senaste justering (*årsjustering*). Vid årsjusteringen beaktas alla omständigheter såsom de är vid justeringstidpunkten, även om en förändrad omständighet i sig skulle medföra en justering från och med en senare tidpunkt.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs om justering mitt under bidragsperioden, när det i hushållet har skett en förändring som leder till

justering (*mellanjustering*). Vid justeringen beaktas alla omständigheter som inverkar på bidraget såsom de är enligt den förändrade situationen.

Enligt förslaget ska bostadsbidraget justeras, om hushållets sammanlagda månadsinkomster har stigit med minst 400 euro eller sjunkit med minst 200 euro. Gränserna för justering på grund av förändringar i inkomstnivån är lite högre än i den gällande lagen om bostadsbidrag. Till övriga delar bibehålls justeringsgrunderna som tidigare.

Bidraget ska enligt förslaget fortfarande justeras om boendeutgifterna ändras med minst 50 euro i månaden, om hushållet byter bostad eller om besittningsformen i fråga om bostaden ändras, om antalet personer som hör till hushållet ändras varaktigt eller om hushållet tar en underhyresgäst eller upphör att ha en underhyresgäst. Likaså ska bidraget justeras i situationer som har att göra med samordning av bostadsbidrag och bostadstillägg, om någon som hör till hushållet och bor i samma bostad inleder studier på basis av vilka han eller hon är berättigad till bostadstillägg eller på något annat sätt får rätt till bostadstillägg eller om rätten till bostadstillägg upphör för en person som bor i samma bostad.

I 3 mom. föreskrivs att bostadsbidraget dock inte sänks vid en justering som görs på grund av förändringar i boendeutgifterna, om det inte även i inkomsterna har skett en sådan förändring som medför att bidraget justeras. Genom detta undviks att en förändring i boendeutgifterna som förutsätter en höjning av stödet inte leder till att bidraget sänks i en situation där inkomstutvecklingen inte förutsätter en justering mitt under året.

Som ny bestämmelse föreslås i 4 mom. att bidraget kan justeras utan ansökan från bidragstagaren, om Folkpensionsanstalten har tillgång till alla uppgifter som behövs för justering av stödet. En typisk sådan situation är justering av bidraget för ett hushåll som består av endast en person, om personens inkomster utgörs endast av en förmån som Folkpensionsanstalten betalar och uppgifterna om hyresförhållandet fås via en elektronisk förfrågan om uppgifter som skickats till hyresvärden. Om bidraget skulle sänkas på grund av justeringen, ska bidragstagaren höras innan justeringen görs.

28 §. Tidpunkt för justeringen. I paragrafen föreskrivs det om från vilka tidpunkter en justering som avses i 27 § ska göras.

Enligt 1 punkten ska tidpunkten för justering på grund av förändringar i inkomsterna som avses i 27 § 1 mom. 1 punkten preciseras och förenhetligas, så att stödet justeras alltid från ingången av månaden efter den månad från vars första dag den förändring i inkomsten som avses i punkten gäller.

Vid inledning av ett anställningsförhållande anses de nya inkomsterna vara i kraft från och med den dag då anställningsförhållandet inleds. Därmed kan en bidragstagare till skillnad från nu alltid få de förändrade inkomsterna i minst en månad innan stödet justeras, om inte något annat följer t.ex. av årsjusteringen.

Enligt 2 punkten ska justering på grund av förändringar i boendeutgifter och byte av bostad eller ändring av besittningsform som avses i 27 § 1 mom. 2 och 3 punkten göras från ingången av den månad för vilken ändrade boendeutgifter betalas för hela månaden.

Enligt 3 punkten ska justering på grund av att antalet personer i hushållet ändras eller hushållet tar en underhyresgäst eller upphör att ha en underhyresgäst enligt vad som avses i 27 § 1 mom. 4 punkten göras från ingången av den månad då förhållandena har förändrats från och med den första dagen i månaden.

Enligt 4 punkten ska justering på grund av att en medlem i hushållet får rätt till bostadstillägg eller rätten till bostadstillägg upphör enligt vad som avses i 27 § 1 mom. 5 punkten göras från ingången av den månad då rätten till bostadstillägg börjar eller från ingången av månaden efter den månad då rätten till bostadstillägg upphör.

29 §. Indragning av bostadsbidrag. I paragrafen föreslås det bestämmelser om grunderna för indragning av bostadsbidraget och tidpunkten för indragning i olika situationer.

Om hushållet flyttar ut ur bostaden, men inte genast söker bidrag för en ny bostad, dras bostadsbidraget in vid ingången av månaden efter flyttningen.

Bostadsbidraget dras in senast vid den tidpunkt som anges i 28 § också om hushållet begär att bostadsbidraget ska dras in vid någon annan tidpunkt.

Om hushållet eller en person börjar omfattas av bostadsbidraget för pensionstagare eller bostadstillägget för studerande, dras bidraget in vid ingången av den månad då hushållet inte längre skulle beviljas bostadsbidrag.

Om hushållets boendeutgifter upphör helt, dras bidraget in vid ingången av den månad från och med vilken boendeutgifterna upphör.

Om bidragstagaren inte lämnar uppgifter för justering av bidraget, dras bostadsbidraget in vid ingången av den månad under vilken justeringen skulle träda i kraft. Denna punkt gäller främst den årligen återkommande årsjusteringen. Om bidragstagaren inte lämnar in den årsjusteringsansökan som tillsänts honom eller henne med anledning av årsjusteringen, dras bidraget in vid tidpunkten för årsjusteringen.

30 §. Temporärt avbrott i utbetalningen av bostadsbidrag eller minskning av bostadsbidragets belopp. I paragrafen föreskrivs det om temporärt avbrott i utbetalningen av bostadsbidrag eller minskning av bostadsbidragets belopp tills ärendet slutligt har avgjorts, när det finns grundad anledning att misstänka att bostadsbidraget bör dras in eller dess belopp sänkas. Genom detta förfarande minskas ogrundade återkrav av bostadsbidrag. Det slutliga beslutet om bostadsbidraget ska meddelas utan dröjsmål.

5 kap. Återkrav

31 §. Återkrav av bostadsbidrag. I paragrafens 1 mom. föreskrivs om grundprincipen för återkrav. Bostadsbidraget återkrävs, om det har betalats utan grund eller till ett för stort belopp.

I 2 mom. föreskrivs det om situationer där återkravet kan frångås antingen helt eller delvis, när bidrag har betalats ut till för stort belopp. En förutsättning för att frångå återkrav är att det kan anses skäligt och att utbetalningen utan grund inte har berott på svikligt förfarande från bidragstagarens eller dennes företrädares sida. Återkravet kan också frångås, om det belopp som betalats utan grund är litet.

Återkrav av bidrag kan avbrytas och frångås också efter det att beslutet om återkrav har meddelats, om det med beaktande av bidragstagarens ekonomiska situation inte längre är ändamålsenligt att fortsätta återkrävandet eller om det med hänsyn till det bostadsbidrag som inte återkrävts medför oskäliga kostnader att fortsätta återkrävandet.

I 3 mom. föreskrivs det om att bostadsbidrag som betalats ut till för stort belopp kan kvittas mot förmåner som Folkpensionsanstalten senare betalar. Utan bidragstagarens samtycke kan kvittningen dock endast ske mot bostadsbidrag eller en därmed jämförbar förmån såsom bostadsbidrag som betalas ut med stöd av någon annan lag.

I 4 mom. föreskrivs det om att bostadsbidrag som har betalats utan grund också kan återkrävas hos hyresvärden, om bidraget har betalats direkt till hyresvärden och hyresvärden har lyft bidraget medveten om att bidragstagaren inte längre har rätt till bostadsbidrag. En sådan situation är det främst fråga om när en bidragstagare har flyttat ut från en bostad eller hyresvärdens rätt att ta ut hyra har upphört. Hyresvärdens anmälningsskyldighet befriar inte bidragstagaren från hans eller hennes egen anmälningsskyldighet. Bostadsbidrag som betalats ut till för stort belopp kan alltid återkrävas i sin helhet av bidragstagaren, även om det har betalats till hyresvärden.

I 5 mom. föreskrivs att ett lagakraftvunnet beslut om återkrav får verkställas som en lagakraftvunnen dom.

32 §. Återkrav av bidrag hos hushållets medlemmar. I paragrafen finns bestämmelser om att bostadsbidrag som betalats till för stort belopp återkrävs av medlemmarna i ett hushåll som avses i 4 § i denna lag. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar nuvarande indrivningsförfarande.

Bostadsbidrag har betalats för att sänka de gemensamma boendeutgifterna för medlemmarna i ett hushåll. Enligt lagens 4 § avses med bidragstagare hushållets samtliga medlemmar. De personer som bor tillsammans i en bostad bildar ett hushåll, om inte en del av dem bildar ett eget hushåll genom ett besittningsavtal som gäller bostaden. Medlemmarna i hushållet har blivit delaktiga av den sänkta hyran, oberoende av om bostadsbidra-

get betalas till någon medlem i hushållet eller till hyresvärden.

Eftersom alla medlemmar i hushållet är delaktiga av den sänkta hyran, är det motiverat att de också är ansvariga vid eventuellt återkrav av ett bidrag som betalats till för stort belopp. Över återkravet meddelas alltid ett separat, överklagbart beslut. Utgångspunkten är att beslutet om återkrav ska meddelas den som ansökt om bidraget och att bidraget återkrävs hos honom eller henne. Om det konstateras att det inte är möjligt att återkräva bidraget hos sökanden, kan ett nytt överklagbart beslut meddelas någon av medlemmarna i hushållet, varvid det bidrag som betalats till för stort belopp återkrävs av honom eller henne.

I praktiken kan bidraget återkrävas hos sökanden, hans eller hennes make, maka eller sambo eller hos någon annan myndig medlem i hushållet som har förbundit sig att solidariskt ansvara för återbetalningen av det bidrag som betalats till för stort belopp. Samtidigt som medlemmarna i ett kollektivhushåll har gett någon av medlemmarna fullmakt att söka bidraget har de också förbundit sig att återbetala bidrag som eventuellt betalats till för stort belopp. Denna fullmakt (fullmakt att företräda kollektivhushåll) är en separat blankett som undertecknas av kollektivhushållets medlemmar när de ansöker om gemensamt bidrag.

Återkravet av bostadsbidrag är förenat med bestämmelser om jämkning, vilket innebär att återkravet kan riktas på ett rättvist sätt eller bidraget inte återkrävs alls. Det skulle dock inte vara rätt om den som ansöker om bidrag är t.ex. den make, maka eller sambo som har lägre inkomster och det bidrag som betalats till för stort belopp inte kan återkrävas av den make, maka eller sambo som har högre inkomster, trots att båda har dragit nytta av den sänkta hyran. Av denna orsak är ett solidariskt ansvar motiverat, eftersom samtliga medlemmar i hushållet har varit bidragstagare. Det solidariska ansvaret realiseras i praktiken ofta på så sätt att det bidrag som betalats till för stort belopp kvittas mot det bidrag som alltså ska betalas till hushållet, varvid hushållets bostadsbidrag minskar med det kvittade beloppet.

33 §. Preskription av en fordran som återkrävs. I paragrafen föreskrivs det om preskription av en fordran som återkrävs.

I 1 mom. föreskrivs det att ett beslut om återkrav av bostadsbidrag som har betalats utan grund ska fattas inom fem år räknat från utbetalningsdagen. Varje separat utbetald betalningspost har sin egen preskriptionstid.

I 2 mom. föreskrivs att en fordran som ska återkrävas preskriberas, om inte preskriptionen har avbrutits i enlighet med 10 och 11 § i lagen om preskription av skulder (728/2003). Efter det att preskriptionen avbrutits börjar en ny preskriptionstid på fem år.

6 kap. **Ändringssökande och rättelse av beslut**

34 §. Rätt att söka ändring. I paragrafen föreslås bestämmelser om sökande av ändring i Folkpensionsanstaltens beslut om bostadsbidrag.

I 1 mom. anges vilka instanser ändring kan sökas hos. Dessa är besvärsnämnden för social trygghet och försäkringsdomstolen.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs om förfarandet för sökande av ändring. Enligt förslaget får den som är missnöjd med ett beslut som Folkpensionsanstalten meddelat söka ändring i beslutet genom skriftliga besvär hos besvärsnämnden för social trygghet. Den som är missnöjd med ett beslut av besvärsnämnden får söka ändring genom besvär hos försäkringsdomstolen. I försäkringsdomstolens beslut får ändring inte sökas genom besvär.

Enligt det föreslagna 3 mom. ska Folkpensionsanstaltens beslut följas även om det överklagas till dess att ärendet har avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut.

Enligt 4 mom. får ändring inte sökas i ett interimistiskt beslut av Folkpensionsanstalten.

35 §. Tid för sökande av ändring. I paragrafen föreskrivs det om tiden för sökande av ändring, vilken är trettio dagar efter den dag då parten anses ha fått del av beslutet. Besvärsskriften ska enligt paragrafen lämnas in till Folkpensionsanstalten. Om inte något annat visas i samband med sökandet av ändring, anses en part ha fått del av beslutet den

sjunde dagen efter den dag då beslutet postades under den adress han eller hon uppgett.

36 §. Självrättelse. I paragrafens 1 mom. föreskrivs att Folkpensionsanstalten kan meddela ett rättelsebeslut i ett ärende som det söks ändring i, om den till alla delar godkänner de yrkanden som framställts i besvären. Ändring i rättelsebeslutet får sökas på samma sätt som i ett ordinarie beslut.

I 2 mom. föreskrivs att Folkpensionsanstalten inom 30 dagar från besvärstidens utgång ska sända besvärsskriften och sitt utlåtande till besvärinstansen, om den inte godkänner de yrkanden som framställts i besvären. Om Folkpensionsanstalten till vissa delar godkänner besvären, kan den rätta beslutet med avseende på de delarna. Om besvären redan har sänts till besvärinstansen, ska Folkpensionsanstalten underrätta besvärinstansen om det interimistiska beslutet.

I 3 mom. föreslås att besvärsskriften ska lämnas till besvärinstansen senast inom 60 dagar från besvärstidens utgång, när det krävs på grund av tilläggsutredningar.

37 §. Besvär som kommit in efter tiden för sökande av ändring. I paragrafen föreskrivs att besvärinstansen har möjlighet att ta upp besvär till prövning trots att de försenats, om det har funnits vägande skäl till förseningen.

38 §. Rättelse av sakfel. I 1 mom. föreslås att Folkpensionsanstalten ska ha rätt att undanröja ett felaktigt beslut och avgöra ärendet på nytt. En förutsättning är att beslutet grundar sig på en bristfällig utredning, en uppenbart oriktig tillämpning av lag eller att det har skett ett fel i förfarandet då beslutet fattades.

I 2 mom. föreskrivs det att rättelse av ett beslut till en parts nackdel förutsätter att parten samtycker till att beslutet rättas. Samtycke behövs dock inte, om felet är uppenbart och det har orsakats av partens eget förfarande. En part får överklaga också ett beslut som gäller rättelse av sakfel, vilket i sista hand tryggar partens rättigheter också när ett beslut har rättats utan hörande av parten. Bestämmelsen motsvarar i sak 50 § i förvaltningslagen.

39 §. Rättelse av ett lagakraftvunnet beslut. I paragrafen föreskrivs det om beviljande av förvägrat bostadsbidrag eller utökande av redan beviljat bostadsbidrag på basis av en ny

utredning. Enligt den föreslagna paragrafen kan Folkpensionsanstalten och besvärinstanserna oberoende av ett tidigare lagakraftvunnet beslut på nytt avgöra ett ärende som gäller beviljande av förvägrat bidrag eller utökande av bostadsbidrag.

40 §. Undanröjande av ett lagakraftvunnet beslut. I paragrafen föreskrivs det om undanröjande av ett lagakraftvunnet beslut.

Enligt 1 mom. kan besvärsnämnden för social trygghet på yrkande av en part eller Folkpensionsanstalten undanröja ett lagakraftvunnet beslut av Folkpensionsanstalten och avgöra ärendet, om beslutet grundar sig på en felaktig eller bristfällig utredning eller uppenbart står i strid med lag. Parterna ska ges tillfälle att bli hörda innan ärendet avgörs.

I 2 mom. föreskrivs det att försäkringsdomstolen i ovannämnda situationer har rätt att på yrkande av en part eller Folkpensionsanstalten undanröja ett lagakraftvunnet beslut som besvärsnämnden för social trygghet eller försäkringsdomstolen fattat och avgöra ärendet på nytt.

I 3 mom. föreskrivs det att Folkpensionsanstalten har rätt att avbryta utbetalningen av en förmån eller att fortsätta utbetalningen till dess ärendet har avgjorts på nytt.

Enligt det föreslagna 4 mom. ska ansökan om att ett beslut ska undanröjas lämnas in inom fem år från det att beslutet vann laga kraft. Av särskilt vägande skäl kan ett beslut undanröjas även på ansökan som gjorts efter fem år.

41 §. Nytt avgörande av ett ärende med anledning av beviljad förmån. I paragrafen föreskrivs det om Folkpensionsanstaltens möjlighet att avgöra ett ärende på nytt utan undanröjande av beslut eller samtycke av part endast efter att ha hört parten. Bestämmelsen gäller situationer där den som får bostadsbidrag eller den som hör till ett hushåll retroaktivt har beviljats en förmån enligt 8 § 2 mom. som hindrar utbetalning av bostadsbidrag.

Med stöd av paragrafen kan Folkpensionsanstalten efter att ha hört parten behandla ett ärende på nytt t.ex. när en bidragstagare retroaktivt beviljas bostadsbidrag för pensionstagare enligt lagen om bostadsbidrag för pensionstagare.

Ändring av ett beslut kräver att ett nytt överklagbart beslut meddelas. Partens samtycke eller undanröjande av beslutet krävs dock inte. Detta förkortar den totala handläggningstiden för ärendet i betydande grad.

7 kap. **Erhållande och utlämnande av uppgifter**

42 §. Uppgifter för avgörande av bostadsbidrag. I paragrafen föreskrivs det om Folkpensionsanstaltens och besvärinstansernas rätt att avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar få de uppgifter som är nödvändiga för avgörande av bostadsbidrag.

I 1 mom. föreskrivs det om Folkpensionsanstaltens och besvärinstansernas rätt att få uppgifter för avgörande av bostadsbidrag av olika myndigheter, offentlighetscentraler och sådana som betalar ut pensioner. Uppgifter ska dessutom fås av patientförsäkringscentralen och trafikförsäkringscentralen, arbetsgivare och arbetslöshetskassor eller arbetsplatskassor, hyresvärdar, bostadsaktiebolag eller fastighetsbolag och i 2 § 4 punkten i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992) avsedda verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård samt av socialserviceproducenter och andra vårdinrättningar.

I 2 mom. föreskrivs det om rätten att av penninginstitut få uppgifter om den som söker eller får bostadsbidrag eller andra till hushållet hörande personer. En förutsättning för att få uppgifter ska enligt förslaget vara att tillräckliga uppgifter och utredningar inte kan fås på något annat sätt och att det finns grundad anledning att misstänka att de uppgifter som den som sökt eller får bostadsbidrag har lämnat är otillförlitliga. Begäran om att få uppgifterna ska framställas skriftligen och innan begäran framställs ska sökanden eller mottagaren underrättas om detta.

Paragrafen motsvarar den tidigare 23 § i lagen om bostadsbidrag. Bestämmelserna i hela kapitlet motsvarar bestämmelserna i 9 kap. i lagen om bostadsbidrag samt andra bestämmelser som gäller erhållande och utlämnande av uppgifter i fråga om förmåner som verkställs av Folkpensionsanstalten.

43 §. Uppgifter av befolkningsregistermyndigheter. I paragrafen föreskrivs det om Folkpensionsanstaltens rätt att avgiftsfritt av befolkningsregistermyndigheterna få nödvändiga uppgifter för verkställigheten av bostadsbidraget och planeringen och uppföljningen av bidragssystemet. För beviljandet av bostadsbidrag behövs främst uppgifter om vilka personer som bor i bostaden och de byggnads- och fastighetsuppgifter som är nödvändiga för planeringen och uppföljningen av bidragssystemet.

44 §. Uppgifter om fängelsestraff. I paragrafen föreskrivs att Folkpensionsanstalten trots sekretessbestämmelserna har rätt att av en enhet vid Brottpåföljdsmyndigheten få de uppgifter som behövs för verkställigheten av bostadsbidraget om när ett straff börjar, när en person frigges samt när frihet på prov börjar och avbryts.

45 §. Användning av uppgifter som fås för andra förmåner. Folkpensionsanstalten behöver vid skötseln av olika förmåner ofta samma uppgifter antingen av sökanden själv eller av övriga myndigheter och inrättningar. För att dessa uppgifter inte ständigt ska behöva inhämtas, föreskrivs det i paragrafen att Folkpensionsanstalten när den behandlar bostadsbidrag enligt den föreslagna lagen har rätt att i enskilda fall använda uppgifter som den har fått för behandlingen av något annat förmånsärende.

46 §. Teknisk anslutning. I paragrafen föreskrivs det att Folkpensionsanstalten har rätt att med hjälp av en teknisk anslutning få uppgifter av bl.a. hyresvärdar, arbetsgivare, befolkningsregistermyndigheterna och Brottpåföljdsmyndigheten.

47 §. Lämnande av uppgifter till myndigheter. I paragrafen föreskrivs det om utlämnande av nödvändiga, sekretessbelagda uppgifter på get initiativ när det gäller utredning av missbruk eller brott som riktar sig mot den sociala tryggheten eller väckande av åtal.

I 1 mom. föreskrivs det om vilka instanser som uppgifter får lämnas till. Dessa är ministerierna, skatteförvaltningen samt inrättningar eller sammanslutningar som har hand om det lagstadgade sociala trygghetssystemet och som administrerar sociala trygghetsförmåner som påverkas av bostadsbidrag.

I 2 mom. föreskrivs det särskilt om rätten att lämna sådana uppgifter som avses i paragrafen till polis- och åklagarmyndigheterna.

I 3 mom. anges vilka uppgifter som får lämnas till de instanser som nämns i 1 mom.

Enligt 4 mom. får dock inte lämnas uppgifter om en persons hälsotillstånd eller uppgifter som avser att beskriva grunderna för en persons behov av socialvård.

48 §. Social- och hälsovårdsministeriets rätt att få uppgifter. I den föreslagna paragrafen föreskrivs det om social- och hälsovårdsministeriets rätt att få uppgifter ur Folkpensionsanstaltens besluts- och utbetalningsregister för att sköta sina åligganden i samband med planering och utveckling av bostadsbidragen. Sådan information som gör det möjligt att identifiera bidragstagaren får inte ingå i dessa uppgifter. Uppgifterna används i beräkningar som gäller hur bidraget riktas och vilka konsekvenser ändrade bidragsgrunder har. I detta sammanhang behandlas inga uppgifter som gäller den enskilda bidragstagaren.

49 §. Uppgifter till sökande. I paragrafen föreskrivs att Folkpensionsanstalten på förhand på lämpligt sätt ska informera den som söker bostadsbidrag om var uppgifter om honom eller henne finns att få och vart uppgifterna i regel kan lämnas ut.

8 kap. Särskilda bestämmelser

50 §. Utmättnings- och överföringsförbud. I den föreslagna paragrafen föreskrivs det att bostadsbidrag inte får utmätas eller överföras på någon annan.

51 §. Indexbindning. I paragrafen föreskrivs att de belopp som anges i den föreslagna lagen i huvudsak ska bindas till folkpensionsindex.

Enligt 1 mom. ska dock den minsta basjälvriskandelen, det minsta bidrag som betalas och beloppen av förändringar i inkomsterna och boendeutgifterna när det gäller bidragstagarens anmälningsskyldighet eller justeringen av bidrag dock inte justeras årligen. Detta undantag är nödvändigt för att bibehålla ett klart och tydligt bidragssystem. Enligt förslaget ska förändringarna i prisnivån beak-

tas så som bestäms i lagen om folkpensionsindex (456/2001).

I 2 mom. föreskrivs det om indexnivån när lagen träder i kraft för de belopp som är bundna till folkpensionsindex. De belopp som anges i lagen motsvarar det poängtal för folkpensionsindex (FP-index=1502) enligt vilket storleken av de folkpensioner som betalats i januari 2010 har beräknats.

Med avvikelse från 1 mom. föreskrivs i 3 mom. att de maximala boendekostnader som avses i 10 § dock höjs årligen så att de motsvarar förändringen i allmänna hyresnivån.

I 4 mom. föreskrivs närmare om årlig justering av de maximala boendeutgifterna. Hyresutvecklingen följs med hjälp av förändringen i Statistikcentralens hyresindex på årsnivå. Förändringen i hyresindex räknas utgående från nivån 2010 (2010=100). Den maximala hyresnivån som fastställs i lagen motsvarar nivån på de maximala boendeutgifterna som tillämpas 2015 enligt hyresindexet för 2013. Således justeras de maximala boendeutgifterna för 2015 som fastställts vid ikraftträdandet av lagen första gången vid ingången av 2016 i enlighet med förändringen i hyresindex.

I 5 mom. föreskrivs det om att de justerade maximala boendeutgifterna och övriga belopp tillämpas på bidrag som beviljas eller justeras vid ingången av följande år eller där-efter.

52 §. Avrundning av beloppen. I paragrafen föreskrivs det att de belopp som tillämpas vid beviljande av bostadsbidrag avrundas till hela cent, med undantag för hushållets sammanlagda inkomster, de underhållsutgifter som avses i 9 § och de belopp som används vid beräkningen av basjälvriskandelen samt de maximala boendeutgifterna, vilka avrundas till hela euro.

53 §. Finansiering. I paragrafens 1 mom. föreskrivs det att bostadsbidrag betalas av statsmedel och att staten ersätter Folkpensionsanstalten för de kostnader som orsakas av förmånerna.

I 2 mom. föreskrivs det om det praktiska förfarandet för anmälan om utbetalningens belopp. Enligt momentet ska Folkpensionsanstalten fem vardagar före dagen då bidragen betalas meddela staten beloppet av de

bostadsbidrag som ska betalas följande månad.

I 3 mom. föreskrivs det att staten ska betala det belopp som Folkpensionsanstalten meddelat till Folkpensionsanstalten senast en bankdag före den dag då bostadsbidragen ska betalas.

9 kap. **Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser**

54 §. Ikraftträdande. I paragrafens 1 mom. föreskrivs det om lagens ikraftträdande. Lagen avses träda i kraft vid ingången av 2015.

Förvärvsinkomststavadraget enligt 13 § träder dock inom ramen för de anslag som finns att tillgå i kraft den 1 september 2015 och det tillämpas på bidrag som beviljas eller justeras vid ikraftträdandet av lagen och senare.

I 2 mom. föreskrivs det att lagen om bostadsbidrag (408/1975) upphävs genom den föreslagna lagen.

55 §. Övergångsbestämmelser. I 1 mom. konstateras det att utbetalningen av de bostadsbidrag som betalas när lagen träder i kraft fortsätter fram till justeringen enligt lagen eller till dess att bostadsbidraget upphör.

56 §. Hänvisning till den tidigare lagen. I paragrafen föreskrivs det att om det i någon lag hänvisas till lagen om bostadsbidrag från 1975 (408/1975) eller bostadsbidragsförordningen (949/1993), vilka upphävs genom den föreslagna lagen, ska hänvisningen anses hänvisa till motsvarande bestämmelser i den föreslagna lagen.

1.2 **Lagen om ändring av lagen om bostadsbidrag för pensionstagare**

6 §. Barn. Det föreslås att paragrafen upphävs som obehövlig, eftersom barnfamiljerna i och med att valfriheten avlägsnas kommer att omfattas av bostadsbidraget enligt lagen om allmänt bostadsbidrag (xx/20xx).

8 §. Rätt till bostadsbidrag. Det föreslås att paragrafen ändras helt, eftersom flera moment och punkter i den upphävs.

Det föreslås att paragrafens 1 mom. upphävs.

De som får ålderspension och också garantipension som beviljats på någon annan

grund än arbetsförmåga för invandrare överförs till att omfattas av bostadsbidraget för pensionstagare, och då har åldersgränsen 65 år inte längre någon betydelse vid fastställandet av rätten till bostadsbidrag. Rätt till bostadsbidrag på grund av ålderspension föreskrivs det om i 1 mom. 1, 3 och 6 punkten i den föreslagna ändrade paragrafen. Som ålderspension ses också förtida ålderspension, uppskjuten pension och ålderspension utan någon minskning enligt 11 § i folkpensionslagen. Samtidigt föreslås det att omnämmandet av individuell förtidspension och arbetslöshetspension i 1 punkten stryks. Individuell förtidspension enligt folkpensionslagen betalas inte längre, och de sista arbetslöshetspensionerna beviljas 2014.

Det föreslås att 2 mom. 2 punkten i den gällande paragrafen ändras, eftersom rätten till bostadsbidrag för pensionstagare i och med slopandet av åldersgränsen 65 år bör uppkomma alltid när en person får garantipension, oberoende av på vilken grund rätten till garantipension har uppkommit.

Det föreslås att 2 mom. 3 och 5 punkten i den gällande paragrafen upphävs som obehövliga. Pensionsstöd enligt lagen om pensionsstöd för vissa långtidsarbetslösa, som nämns i 3 punkten, betalas inte längre. Också arbetslöshetspensionerna och de individuella förtidspensionerna, som nämns i 5 punkten, har ändrats till ålderspensioner.

Det föreslås att 2 mom. 7 punkten i den nuvarande paragrafen förtydligas så, att ordalydelsen förenhetligas med 2 mom. 6 punkten i den nuvarande paragrafen.

Det föreslås också att 3 och 4 mom. i den gällande paragrafen upphävs som obehövliga, eftersom alla som får ålderspension i fortsättningen ska ha rätt till bostadsbidrag för pensionstagare.

Det föreslås att ordalydelsen i 5 mom. ändras, eftersom rätten att välja mellan bostadsbidrag enligt lagen om bostadsbidrag eller bostadsbidrag för pensionstagare, som vissa bidragstagare tidigare haft, slopas i samband med revideringen av lagen om bostadsbidrag. Enligt förslaget ska bidrag enligt lagen om bostadsbidrag för pensionstagare inte beviljas en person som har rätt till allmänt bostadsbidrag. I enlighet med det kommer de som är berättigade till bidraget för pensionstagare att

precis som nu vara ensamboende pensionstagare, makar eller sambor, varav den ena eller båda har rätt till bostadsbidrag för pensionstagare och sådana hushåll som utgörs t.ex. av syskon där alla har rätt till bostadsbidrag för pensionstagare.

9 §. Boendeutgifter som skall beaktas. Det föreslås att paragrafens 2 mom. ändras, så att de punkter som gäller beaktande av boendeutgifterna för sådana hushåll som överförs till att omfattas av bostadsbidraget enligt lagen om allmänt bostadsbidrag stryks. Till momentet fogas också omnämmandet av att endast sådana boendeutgifter för vilka sökanden eller sökandens maka, make eller sambo faktiskt ansvarar för beaktas. Detta har tidigare stått i 3 mom., så därmed upphävs det nuvarande 3 mom. som obehövligt.

10 §. Boendeutgifternas maximibelopp. Det föreslås att paragrafens 2 mom. upphävs, eftersom höjningen av maximibeloppen utifrån antalet barn inte behövs när barnfamiljerna överförs till att omfattas av bostadsbidraget enligt lagen om allmänt bostadsbidrag.

11 §. Självvriskandel för boendeutgifterna. I 3 mom. 2 punkten slopas såsom obehövligt omnämmandet av fall där den ena maken får sådan ålderspension enligt folkpensionslagen i förtid som betalas till dem som är under 65 år, eftersom en sådan make i fortsättningen har rätt till bostadsbidrag för pensionstagare.

12 §. Årsinkomst. För att bestämmelserna ska vara enhetliga och tydliga föreslås att det till paragrafens 1 mom. fogas ett omnämmande av bruttoinkomsterna i enlighet med lagen om allmänt bostadsbidrag.

17 §. Justering av bostadsbidraget. Det föreslås att alla omnämmanden av barn stryks ur paragrafen, eftersom barnfamiljerna överförs till att omfattas av bostadsbidraget enligt lagen om allmänt bostadsbidrag. Det föreslås också att 2 mom. 8 punkten stryks och att ordalydelsen i 6 och 7 punkten därför justeras. Ur 4 mom. stryks omnämmandet av barn som obehövligt. Paragrafens 6 mom. stryks som obehövligt, eftersom bidragets belopp inte längre ändras på grund av barn.

21 §. Retroaktiv ansökningstid. Paragrafens omnämmande av uppkomsten av rätten till bostadsbidrag för personer som fyllt 65 år och om betalning av bidraget slopas såsom

obehövligt i och med att åldersgränsen på 65 år slopas.

22 §. Ansökan om och anmälningsskyldighet i fråga om bostadsbidrag. Ur 1 mom. stryks omnämmandet av barn, eftersom barnfamiljerna övergår till att omfattas av bostadsbidrag enligt lagen om allmänt bostadsbidrag. Samtidigt ändras hänvisningen till lagen om bostadsbidrag i 2 mom. 6 punkten så att den hänvisar till lagen om allmänt bostadsbidrag.

27 §. Avbrytande på grund av fängelsestraff. Ur paragrafens 3 mom. stryks omnämmandet av barn, eftersom barnfamiljerna överförs till att omfattas av bostadsbidraget enligt lagen om allmänt bostadsbidrag.

28 §. Betalning till ett kommunalt organ. Paragrafens 1 mom. ändras eftersom bostadsbidrag för pensionstagare i fortsättningen inte kan beviljas barnfamiljer.

29 §. Innehållande av retroaktivt bostadsbidrag till Folkpensionsanstalten. Hänvisningen till lagen om bostadsbidrag ändras så att den hänvisar till lagen om allmänt bostadsbidrag.

32 §. Indragning av bostadsbidraget. Hänvisningen till lagen om bostadsbidrag i 1 mom. 2 punkten ändras så att den hänvisar till lagen om allmänt bostadsbidrag.

41 §. Nytt avgörande av ett ärende med anledning av beviljad annan förmån eller ersättning. Hänvisningen till lagen om bostadsbidrag i 1 mom. ändras så att den hänvisar till lagen om allmänt bostadsbidrag.

51 §. Förhöjning för dröjsmålstiden. Hänvisningen till lagen om bostadsbidrag i 2 mom. ändras så att den hänvisar till lagen om allmänt bostadsbidrag.

53 §. Indexbindning. Den felaktiga hänvisningen i 1 mom. till 12 § 3 mom. i lagen om bostadsbidrag för pensionstagare ändras, så att den hänvisar till 12 § 4 mom.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser. Lagändringarna föreslås träda i kraft samtidigt som lagen om allmänt bostadsbidrag. Det föreslås att utbetalningen av de bostadsbidrag som betalas när lagen träder i kraft fortsätter på tidigare grunder fram till justeringen enligt 17 § i lagen eller till dess att bostadsbidraget upphör.

De belopp som anges i 17 § i den föreslagna lagen motsvarar det poängtal för folkpen-

sionsindex enligt vilket beloppet av de folkpensioner som betalades ut i januari 2001 har beräknats.

2 Ikraftträdande

Den föreslagna nya lagen om allmänt bostadsbidrag och de ändringar som görs i lagen om bostadsbidrag för pensionstagare föreslås träda i kraft den 1 januari 2015. De ändrade lagarna tillämpas i fråga om nya bidragstagare på bostadsbidrag som beviljas från ingången av 2015 eller senare. För dem som redan får bostadsbidrag tillämpas de nya bestämmelserna från och med års- eller mellanjusteringen av det allmänna bostadsbidraget och från och med den regelbundna justering som görs med två års mellanrum i bostadsbidraget för pensionstagare eller justeringar som görs före det. För dem som redan får bostadsbidrag träder ändringarna således i kraft 2015 när det gäller allmänt bostadsbidrag och 2015—2016 när det gäller bostadsbidrag för pensionstagare.

Det föreslås dock att 13 § i lagen om allmänt bostadsbidrag träder i kraft vid ingången av september 2015.

3 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Bostadsbidraget är en del av den grundläggande försörjning som avses i 19 § i grundlagen och genom vilken boendeutgifterna sänks till en nivå som motsvarar bidragstagarnas betalningsförmåga. Enligt lagförslaget förbättras bostadsbidraget för en ansenlig del av bidragstagarna, men den strukturella förändringen leder för vissa bidragstagares del till att bidraget minskar. Bestämmelser om grunderna för bostadsbidraget finns i den statsrådsförordning som årligen utfärdas med stöd av den gällande lagen och enligt vilken bidragen har justerats. Beloppet av bostadsbidraget har inte garanterats på så sätt att bidragen inte skulle kunna minska när systemet förändras. Propositionen äventyrar således inte de rättigheter som tryggas i 19 § i grundlagen, och därför anser regeringen att de föreslagna lagändringarna kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Det är dock om det anses behövligt motiverat att inhämta grundlagsutskottets utlåtande i ärendet.

Med stöd av vad som anförts ovan förelägs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

1.

Lag**om allmänt bostadsbidrag**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser och definitioner

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att sänka boendeutgifterna för hushåll genom att av statsmedel betala bostadsbidrag.

2 §

Boende i Finland

Som en person som varaktigt hör till ett hushåll betraktas endast den som är bosatt i Finland. Tillämpningen av denna lag bestäms enligt lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet (1573/1993).

3 §

Verkställighet av lagen

Den allmänna ledningen och styrningen samt det allmänna utvecklandet av bostadsbidragsverksamheten hör till social- och hälsovårdsministeriet. De övriga uppgifterna enligt denna lag sköts av Folkpensionsanstalten. De omkostnader som verkställigheten av denna lag orsakar räknas som omkostnader för Folkpensionsanstalten.

4 §

Hushåll

De som varaktigt bor i samma bostad hör till samma hushåll. Till olika hushåll hör per-

soner som genom särskilt hyresavtal eller motsvarande besittningsavtal förfogar över en del av bostaden eller personer som genom vårdavtal på grund av sjukdom eller skada har placerats i hushållet för att där få vård. Med bidragstagare avses i denna lag hushålls samtliga medlemmar.

Till samma hushåll hör alltid äkta makar eller sambor, deras minderåriga barn samt släktingar i rakt upp- eller nedstigande led som bor i samma bostad, om inte något annat följer av 4 mom. Med släktingar som avses i detta moment jämställs också adoptivbarn och i 81 § i barnskyddslagen (417/2007) avsedda barn som placerats i enskilt hem.

Om äkta makar bor åtskilda till följd av söntring och inte har gemensamt hushåll, anses de inte höra till samma hushåll.

En studerande hör inte till ett hushåll enligt 1 mom. om han eller hon enligt 14 § i lagen om studiestöd (65/1994) har rätt till bostadstillägg, utom när bostadstillägget har beviljats studeranden för en bostad på annan ort, inte heller om den studerande får studiestöd från en främmande stat eller en motsvarande förmån.

Hushållet företräds av bostadsinnehavaren eller av bostadsinnehavarens make eller den i vars namn särskilt hyresavtal eller motsvarande besittningsavtal har ingåtts.

5 §

Sambor

Med sambor avses i denna lag en kvinna och en man som fortgående lever i ett samboförhållande, det vill säga fortgående i gemensamt hushåll under äktenskapsliknande förhållanden.

6 §

Barn

Med barn avses i denna lag personer under 18 år som hör till hushållet.

7 §

Bostad

Bostadsbidrag kan beviljas för de boendeutgifter som ett hushåll har för en sådan hyresbostad, bostadsrättsbostad eller ägarbostad i Finland som ska betraktas som stadigvarande bostad. Bostaden ska duga som bostad och enligt dess officiella användningsändamål vara avsedd som bostad eller i övrigt avsedd för stadigvarande bostadsbruk.

Med hyresbostad avses en bostad där besittningen grundar sig på ett hyresavtal enligt lagen om hyra av bostadslägenhet (481/1995).

Det som i denna lag föreskrivs om hyresbostäder tillämpas också på bostadsrättsbostäder enligt lagen om bostadsrättsbostäder (650/1990), om inte något annat föreskrivs nedan.

Ägarbostäder är aktiebostäder och andra ägarbostäder. Med aktiebostad avses en ägarbostad i ett hus som ägs av ett bostadsaktiebolag eller bostadsandelslag.

2 kap.

Förutsättningar för erhållande av bostadsbidrag

8 §

Rätt till bostadsbidrag

Ett hushåll har rätt att i bostadsbidrag få 80 procent av beloppet av de godtagbara boendeutgifter som anges i 9 § och som uppgår högst till det maximibelopp som avses i 10 §, med avdrag för den bassjälvriskandel som avses i 16 § och bestäms enligt inkomsterna.

Bostadsbidrag enligt denna lag beviljas inte

1) en studerande som är hyresgäst och som enligt 14 § i lagen om studiestöd har rätt till bostadstillägg, utom när den studerande i enlighet med 4 § 4 mom. i denna lag anses höra till ett hushåll som får bostadsbidrag, eller en studerande som får studiestöd från en främmande stat eller en motsvarande förmån eller som har rätt till avgiftsfri bostad från läroanstaltens sida,

2) ett hushåll bestående av två personer som är äkta makar eller sambor, om någon av dem har rätt till bostadsbidrag för pensionsstagare enligt 8 § i lagen om bostadsbidrag för pensionstagare (571/2007), eller

3) ett hushåll vars enda medlem eller samtliga medlemmar har rätt till sådant bostadsbidrag för pensionstagare som avses i 2 punkten.

9 §

Godtagbara boendeutgifter

Som boendeutgifter för ett hushåll som bor i en hyresbostad godkänns hyran samt särskilt betalda vattenavgifter och uppvärmningskostnader. Som särskilt betalda vattenavgifter beaktas 17 euro per person och månad och som uppvärmningskostnader 38 euro per månad i ett hushåll som består av en person. Om ett hushåll består av fler än en person, höjs uppvärmningskostnaderna med 13 euro för varje ytterligare person.

Som boendeutgifter för ett hushåll som bor i en ägarbostad godkänns underhålls- och finansieringsutgifterna för bostaden. Som underhållsutgifter för en aktiebostad godkänns vederlaget, särskilt betalda vattenavgifter samt uppvärmningskostnader. Vattenavgifterna och uppvärmningskostnaderna beaktas till de belopp som anges i 1 mom.

Som underhållsutgifter för andra ägarbostäder godkänns följande:

Hushållets storlek personer	Underhållsutgifter som ska beaktas, €/månad
1	89
2	107
3	135
4	159

Om ett hushåll består av fler än fyra personer, höjs underhållsutgifterna för andra ägarbostäder med 49 euro för den medlem eller de medlemmar av hushållet som överstiger fyra personer.

De uppvärmningskostnader som nämns i 1 och 2 mom. och de underhållsutgifter som nämns i 3 och 4 mom. höjs med fyra procent i landskapen Södra Savolax, Norra Savolax och Norra Karelen och med åtta procent i landskapen Norra Österbotten, Kajanaland och Lappland.

Som finansieringsutgifter för ett hushåll som bor i en ägarbostad godkänns 73 procent av de månatliga räntorna på personliga lån som tagits för att skaffa och bygga om bostaden. Som utgifter för en bostadsrättsbostad godkänns 73 procent av de månatliga räntorna på personliga lån som tagits för att skaffa bostadsrätten. Ovannämnda lån ska ha beviljats av staten, en kommun, en församling eller ett kreditinstitut som står under offentlig tillsyn och som bedriver kreditverksamhet.

Av de i 2 mom. avsedda underhållsutgifterna för ett hushåll som bor i en aktiebostad beaktas som maximal underhållsutgift högst ett belopp som är 30 procent av de maximala boendeutgifter som avses i 10 § och som maximal finansieringsutgift högst ett belopp som är 70 procent av hushållets maximala boendeutgifter. Om underhållsutgifterna överstiger de maximala underhållsutgifterna, beaktas av den överskjutande delen 73 procent som godtagbara finansieringsutgifter för bostaden.

Om ett hushåll som bor på hyra har en underhyresgäst, avdras från de i denna paragraf avsedda boendeutgifterna för hushållet det hyresbelopp som underhyresgästen betalar. I fråga om hushåll som bor i en ägarbostad avdras den hyra som underhyresgästen betalar från underhållsutgifterna och ett eventuellt resterande belopp från finansieringsutgifterna.

Om bostaden delas med en studerande som avses i 4 § 4 mom., räknas den andel av de boendeutgifter för bostaden som motsvarar antalet medlemmar i hushållet till boendeutgifterna för hushållet när bostadsbidraget bestäms, om inte någon annan fördelningsgrund godkänns av särskilda skäl.

10 §

Maximala boendeutgifter

Av de boendeutgifter för ett hushåll som är godtagbara enligt 9 § beaktas högst följande belopp per månad:

Hushållets storlek personer	I Kom-mun-grupp	II Kom-mun-grupp	III Kom-mun-grupp	IV Kom-mun-grupp
1	508	492	411	362
2	735	706	600	527
3	937	890	761	675
4	1095	1038	901	804

Om ett hushåll består av fler än fyra personer, höjs de maximala boendeutgifterna enligt 1 mom. med 137 euro i kommungrupp I, 130 euro i kommungrupp II, 123 euro i kommungrupp III och 118 euro i kommungrupp IV för varje medlem av hushållet som överstiger fyra personer.

Kommunerna delas in i kommungrupper enligt följande:

Kommungrupp I: Helsingfors

Kommungrupp II: Esbo, Grankulla och Vanda

Kommungrupp III: Björneborg, Borgå, Hyvinge, Joensuu, Jyväskylä, Kajana, Kervo, Kouvola, Kuopio, Kyrkslätt, Lahtis, Lojo, Nokia, Nurmijärvi, Reso, Riihimäki, Rovaniemi, Seinäjoki, Sibbo, Sjundeå, S:t Michel, Tammerfors,

Tavastehus, Träskända, Tusby, Uleåborg, Vasa, Vichtis, Villmanstrand och Åbo

Kommungrupp IV: övriga kommuner

11 §

Maximala boendeutgifter för personer med funktionsnedsättning

Om hushållet omfattar en person med funktionsnedsättning vars behov av utrymme är särskilt stort på grund av behövliga hjälpmedel, assistans eller vård, beaktas de maximala boendeutgifterna enligt en person mer än vad hushållet egentligen omfattar.

12 §

Inkomster som ska beaktas i bostadsbidraget

När bostadsbidraget beräknas ska som månadsinkomst beaktas de fortlöpande eller årligen återkommande bruttoinkomsterna för hushållets medlemmar, med undantag för de prioriterade inkomster som avses i 15 §. Som inkomster beaktas inte arv, gåva, tillfälliga försäljningsvinster och därmed jämförbara tillfälliga inkomster och inte heller barnens inkomster, med undantag för sökandens och makens inkomster.

Som månadsinkomst kan uppskattas en inkomst som är minst lika stor som arbetsmarknadsstödet, om det inte kan påvisas att personen inte kan skaffa sig en inkomst som motsvarar detta belopp.

Om det inte går att utreda inkomsterna på ett tillförlitligt sätt, kan som inkomster beaktas de skattepliktiga inkomster som har fastställts vid den senast verkställda beskattningen, höjda med de procenttal som Skatteförvaltningen årligen bestämmer i sina beslut om beräkningsgrunderna för förskottsuppbörden.

Med avvikelse från 1 mom. ska

1) inkomst som tjänats in såsom företagare, lantbruksföretagare och stipendiat beaktas till det belopp som arbetsinkomsten har fastställts till enligt lagen om pension för företagare (1272/2006) och lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006), samt

2) som inkomst av skogsbruk beaktas den enligt 7 § 3 mom. i lagen om värdering av tillgångar vid beskattningen (1142/2005) fastställda genomsnittliga årliga avkastningen för skog multiplicerad med arealen skog.

Ränteinkomster och utdelningar beaktas som inkomster, om de personliga ränteinkomsterna och utdelningarna för en medlem i hushållet sammanlagt överstiger tio euro i månaden.

Från hyresinkomster avdras det vederlag och de underhållsutgifter som hyresvärden betalat. Underhållsutgifterna dras dock av till ett belopp som motsvarar högst de maximala underhållsutgifter som avses i 9 §.

Bostadsbidrag beviljas inte, om det sammanlagda beloppet av de fortlöpande månadsinkomsterna för de personer som hör till

hushållet överstiger det belopp vid vilket bostadsbidrag inte längre betalas till ett hushåll, oberoende av storleken på boendeutgifterna.

13 §

Förvärvsinkomstavrdrag

Från de sammanlagda löneinkomsterna och inkomsterna enligt 12 § 3 mom. 1 punkten för en medlem i hushållet avdras 300 euro i månaden när bostadsbidragets belopp beräknas.

14 §

Fortlöpande inkomster

Som fortlöpande inkomster betraktas inkomster som fås under minst tre månader från den tidpunkt då bidraget beviljades eller justerades.

Om månadsinkomsterna varierar under den tid om tre månader som avses i 1 mom., beräknas den fortlöpande månadsinkomsten som en genomsnittsinkomst på basis av den inkomst som hushållet uppskattas ha under året.

15 §

Prioriterade inkomster

När bostadsbidraget beräknas ska som inkomster inte beaktas

1) barnbidrag enligt barnbidragslagen (796/1992),

2) moderskapsunderstöd enligt lagen om moderskapsunderstöd (477/1993),

3) förmåner enligt lagen om handikappförmåner (570/2007),

4) sjukvårds- och undersökningskostnader som betalas på basis av olycksfallsförsäkring,

5) militärunderstöd enligt militärunderstödslagen (781/1993),

6) fronttillägg och extra fronttillägg enligt lagen om frontmannapension (119/1977),

7) studiestöd enligt lagen om studiestöd (65/1994),

8) utkomststöd eller annan förmån enligt lagen om utkomststöd (1412/1997),

9) ersättning för uppehälle enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005),

10) kostnadsersättning enligt lagen om ofentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012) eller annan motsvarande kostnadsersättning eller ersättning för uppehälle,

11) stipendier och andra motsvarande understöd som inte betalats i syfte att trygga försörjningen,

12) ersättningar för kostnader för familjevård enligt familjevårdarlagen (312/1992) och för familjedagvård enligt lagen om barn- dagvård (36/1973),

13) ersättningar enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/1948),

14) barnpension som betalas i form av familjepension,

15) ersättningar för särskilda kostnader på grund av lyte, skada eller men,

16) barnförhöjning enligt folkpensionslagen (568/2007),

17) underhållsbidrag för barn, som betalas med stöd av ett domstolsbeslut eller ett fastställt skriftligt avtal, och underhållsstöd enligt lagen om underhållsstöd (580/2008),

18) menersättning enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948),

19) resedagtraktamenten, ersättningar för resekostnader och ersättningar för sjukvårdskostnader samt med dessa jämförbara ersättningar för särskilda kostnader,

20) vårdarvode enligt lagen om stöd för närståendevård (937/2005),

21) hyra som betalas av en underhyresgäst som avses i 9 § 8 mom.,

22) andel i intäkterna av ett dödsbo, eller

23) förmåner eller inkomster från utlandet som motsvarar förmånerna eller inkomsterna enligt 1—22 punkten.

16 §

Bassjälvriskandel

Bassjälvriskandelen är 40 procent av de inkomster som ska beaktas i bostadsbidraget, med avdrag för det inkomstbelopp som berättigar till fullt bidrag. Den inkomst som berättigar till fullt bidrag är 555 euro, med ett tillägg på 92 euro för varje vuxen som hör till

hushållet och med 205 euro för varje barn som hör till hushållet. Om bassjälvriskandelen är mindre än 10 euro, beaktas den inte.

När bassjälvriskandelen bestäms anses alltid minst en vuxen höra till hushållet.

3 kap.

Bestämmelser om verkställighet

17 §

Ansökan om bostadsbidrag

Bostadsbidrag söks hos Folkpensionsanstalten. Folkpensionsanstalten fastställer de förfaranden och blanketter som behövs vid verkställigheten av denna lag.

18 §

Retroaktiv ansökningstid

Bostadsbidrag beviljas retroaktivt för högst den månad som föregår ansökan, om förutsättningarna för erhållande av bidrag redan då uppfyllts. Samma förfarande tillämpas när bostadsbidraget höjs med stöd av 27 §.

19 §

Sökandens anmälningsskyldighet

Av ansökan om bostadsbidrag ska framgå

- 1) personuppgifter för sökanden och de andra personer som hör till hushållet,
- 2) boendeutgifter och uppgifter som behövs för att bestämma dem,
- 3) uppgifter om inkomster enligt 12 § för alla personer som hör till hushållet.

Den som söker bostadsbidrag ska lämna Folkpensionsanstalten också de övriga uppgifter som är nödvändiga för avgörande av ansökan och betalning av bostadsbidraget.

Den som söker bostadsbidrag ska lämna Folkpensionsanstalten också de övriga uppgifter som är nödvändiga för avgörande av ansökan och betalning av bostadsbidraget.

20 §

Bidragstagarens anmälningsskyldighet

Den som får bostadsbidrag ska till Folkpensionsanstalten anmäla om att

- 1) äktenskap ingås eller upplöses,

- 2) ett samboförhållande inleds eller avslutas,
- 3) antalet personer som hör till hushållet förändras,
- 4) hushållet flyttar från bostaden eller byter bostad,
- 5) hushållets boendeutgifter minskar med minst 50 euro per månad,
- 6) hushållets fasta månadsinkomster ökar med minst 400 euro per månad,
- 7) en person som hör till hushållet får rätt till bostadsbidrag enligt lagen om bostadsbidrag för pensionstagare,
- 8) en person som hör till hushållet får rätt till bostadstillägg enligt lagen om studiestöd,
- 9) rätten till bostadstillägg upphör för en studerande som bor i samma bostad,
- 10) hushållet tar en underhyresgäst eller upphör att ha en underhyresgäst,
- 11) besittningsformen i fråga om den bostad som hushållet har till sitt förfogande ändras,
- 12) en person som hör till hushållet flyttar utomlands eller vistas utomlands.

21 §

Avgörande av en ansökan på basis av tillgängliga uppgifter

En ansökan om bostadsbidrag kan avgöras på basis av de uppgifter Folkpensionsanstalten har tillgång till, om sökanden vägrar lämna uppgifter som behövs för avgörande av ansökan eller vägrar lägga fram en utredning som skäligen kan krävas av honom eller henne.

22 §

Beslut om bostadsbidrag

Sökanden meddelas ett skriftligt beslut om beviljande, avslag, justering, indragning och återkrav av bostadsbidrag. Beslut enligt denna lag meddelas avgiftsfritt.

23 §

Behandlingen av ansökan om bostadsbidrag

Ansökan ska behandlas utan ogrundat dröjsmål.

Folkpensionsanstalten ska ge sitt beslut om bostadsbidrag senast den trettionde kalenderdagen efter det att ansökan har anlänt.

Om ett beslut inte kan meddelas inom den tid som föreskrivs i 2 mom. på grund av att ansökan är bristfällig, ska Folkpensionsanstalten inom den nämnda tidsfristen vidta åtgärder för att utreda ärendet. Beslutet ska i dessa fall meddelas senast den fjortonde kalenderdagen efter det att Folkpensionsanstalten har fått tillgång till de uppgifter som behövs för att avgöra ärendet.

24 §

Beviljande och utbetalning av bostadsbidrag

Bostadsbidrag beviljas ett hushåll. Beslutet ska delges sökanden.

Bostadsbidrag betalas den första eller andra vardagen i varje kalendermånad in på det konto inom Europeiska unionen som företrädaren för hushållet eller den som han eller hon har befullmäktigat har angett. En enskild bidragspost kan dock betalas även på annat sätt, om inbetalning på konto inte är möjlig eller om bidragstagaren anför särskilda skäl för ett annat betalningssätt.

Om beloppet av det bostadsbidrag som ska betalas skulle vara mindre än 15 euro, betalas bidraget inte.

25 §

Utbetalning av bostadsbidrag till hyresvärdens och hyresvärdens anmälningskyldighet

Bostadsbidraget kan betalas ut direkt till hyresvärdens med fullmakt av bidragstagaren.

Folkpensionsanstalten kan efter att ha hört bidragstagaren besluta att bostadsbidraget betalas ut direkt till hyresvärdens utan fullmakt av bidragstagaren, om en bidragstagare som bor i hyresbostaden upprepade gånger försummar hyresbetalningen.

När bostadsbidrag betalas till en hyresvärd är han eller hon, efter att ha blivit informerad om att bidragstagarens rätt att besitta lägenheten upphör eller att bidragstagaren flyttar ut ur den bostad som bidragstagaren beviljats bidrag för att bo i, skyldig att anmäla detta till Folkpensionsanstalten. I anmälan ska nämnas när hyresgästens besittningsrätt upphör och när hyresgästen har flyttat ut ur bostaden.

26 §

Innehållande av retroaktivt bostadsbidrag hos Folkpensionsanstalten

Retroaktivt beviljat bostadsbidrag kan innehållas hos Folkpensionsanstalten till den del som motsvarar det bostadsbidrag enligt lagen om bostadsbidrag för pensionstagare som Folkpensionsanstalten har betalat ut, om Folkpensionsanstalten retroaktivt beviljar bostadsbidrag för samma tid för vilken bidragstagaren eller en person som hör till samma hushåll har fått bostadsbidrag enligt lagen om bostadsbidrag för pensionstagare.

4 kap.

Justering och indragning av bostadsbidrag

27 §

Förutsättningar för justering av bostadsbidrag

Bostadsbidragets belopp justeras när ett år förflutit sedan bostadsbidraget började löpa eller sedan senaste justering.

Bostadsbidraget ska justeras också, om

1) hushållets fasta månadsinkomster har stigit med minst 400 euro eller sjunkit med minst 200 euro,

2) de boendeutgifter som betalas av hushållet och som avses i 9 § förändras med minst 50 euro i månaden,

3) hushållet byter bostad eller om besittningsformen i fråga om bostaden ändras,

4) antalet personer som hör till hushållet ändras varaktigt eller om hushållet tar en un-

derhyresgäst eller upphör att ha en underhyresgäst, eller

5) någon som hör till hushållet och bor i samma bostad inleder studier på basis av vilka han eller hon är berättigad till bostadstillägg enligt lagen om studiestöd eller på något annat sätt får rätt till bostadstillägg eller om rätten till bostadstillägg upphör för en sådan studerande som avses i 4 § 4 mom. och som bor i bostaden.

Om bostadsbidraget skulle sjunka justeras beloppet av bostadsbidraget likväl inte i de fall som avses i 2 mom. 2 punkten på grundval av höjda boendeutgifter, om de fortlöpande månadsinkomsterna inte har stigit på det sätt som avses i 2 mom. 1 punkten.

Bostadsbidraget kan justeras utan ansökan, om Folkpensionsanstalten har tillgång till alla grunder för justeringen.

28 §

Tidpunkt för justeringen

Bostadsbidraget justeras i de fall som avses i 27 § 2 mom.

1) med stöd av 1 punkten från ingången av månaden efter den månad från vars första dag den förändring i inkomsten som avses i punkten gäller,

2) med stöd av 2 och 3 punkten från ingången av den månad för vilken ändrade eller nya boendeutgifter betalas för hela månaden,

3) med stöd av 4 punkten från ingången av den månad från vars första dag den förändring i förhållandena som avses i punkten gäller,

4) med stöd av 5 punkten från ingången av den månad då rätten till bostadstillägg börjar eller från ingången av månaden efter den månad då rätten till bostadstillägg upphör.

29 §

Indragning av bostadsbidrag

Bostadsbidraget dras in

1) vid ingången av den månad under vilken en justering som avses i 27 § träder i kraft, om hushållet begär att bostadsbidraget dras in,

2) vid ingången av månaden efter flyttningen, om hushållet flyttar ut ur den bostad för vars boendeutgifter bostadsbidraget har beviljats, om inte bostadsbidraget justeras på grundval av 27 § 2 mom. 3 punkten,

3) vid ingången av den månad för vilken hushållet inte enligt 8 § längre har rätt till bostadsbidrag,

4) vid ingången av den månad från och med vilken de boendeutgifter som betalas av hushållet och som avses i 9 § upphör, eller

5) vid ingången av den månad under vilken en justering som avses i 27 § 1 mom. träder i kraft, om hushållet inte på uppmaning av Folkpensionsanstalten inom rimlig tid lämnar de uppgifter som behövs för justering av bostadsbidraget.

30 §

Temporärt avbrott i utbetalningen av bostadsbidrag eller minskning av bostadsbidragets belopp

Utbetalningen av bostadsbidraget eller en del av det kan avbrytas temporärt, om det på grundval av förändrade förhållanden eller av någon annan orsak finns grundad anledning att anta att bidragstagaren inte har rätt till bidraget eller en del av det. Om bidragstagaren inte lämnar den begärda tilläggsutredningen, avgörs ärendet genom ett slutligt beslut som baserar sig på de utredningar som Folkpensionsanstalten har tillgång till.

5 kap.

Återkrav

31 §

Återkrav av bostadsbidrag

Om bostadsbidrag har betalats utan grund eller till ett för stort belopp, ska det överskjutande bidraget återkrävas.

Återkravet kan frångås helt eller delvis, om detta anses vara skäligt och om utbetalningen utan grund inte har berott på svikligt förfarande från bidragstagarens eller dennes företrädares sida eller om det belopp som har betalats utan grund är litet. Återkravet kan också frångås helt efter det att beslutet om återkrav har meddelats, om det med beaktande av bidragstagarens ekonomiska situation inte längre är ändamålsenligt att fortsätta återkrävandet eller om det med hänsyn till det bostadsbidrag som inte återkrävts medför oskäliga kostnader att fortsätta återkrävandet.

Belopp som ska återkrävas kan kvittas mot bostadsbidrag eller andra därmed jämförbara förmåner som Folkpensionsanstalten senare betalar. Utan bidragstagarens samtycke kan kvittningen dock endast ske mot en förmån enligt denna lag eller en därmed jämförbar annan förmån.

Bostadsbidrag som har betalats utan grund kan också återkrävas hos hyresvärden, om det till hyresvärden har betalats bostadsbidrag för en tid då hyresvärden inte längre har rätt att ta ut hyra, om hyresvärden har försummat den anmälningsskyldighet som avses i 25 § eller om hyresvärden i övrigt har lyft bostadsbidrag och varit medveten om att bidragstagaren inte längre har rätt till bostadsbidrag.

Ett lagakraftvunnet beslut om återkrav får verkställas som en lagakraftvunnen dom.

32 §

Återkrav av bidrag hos hushållets medlemmar

Bidrag som betalats till för stort belopp återkrävs hos hushållets medlemmar. Bidrag som betalats till för stort belopp kan återkrävas hos sökanden, hans eller hennes make, maka eller sambo eller någon annan myndig person som hört till hushållet under den tid bidraget betalats till för stort belopp och som har förbundit sig att solidariskt ansvara för återbetalningen av det bidrag som betalats till för stort belopp. Ett överklagbart beslut ska meddelas om återkravet. När ett bidrag som betalats till för stort belopp återkrävs hos nå-

gon annan än sökanden, ska denne separat meddelas ett eget beslut om återkravet.

33 §

Preskription av en fordran som återkrävs

Ett beslut om återkrav av bostadsbidrag som har betalats utan grund ska fattas inom fem år räknat från utbetalningsdagen.

En fordran som fastställts genom beslut om återkrav preskriberas fem år efter det att beslutet meddelades, om inte preskriptionen har avbrutits innan dess. På avbrytande av preskription tillämpas 10 och 11 § i lagen om preskription av skulder (728/2003). Från det att preskriptionen avbrutits börjar en ny preskriptionstid på fem år.

6 kap.

Ändringssökande och rättelse av beslut

34 §

Rätt att söka ändring

För sökande av ändring finns besvärsnämnden för social trygghet och försäkringsdomstolen. Bestämmelser om besvärsnämnden för social trygghet finns i lagen om besvärsnämnden för social trygghet (1299/2006) och bestämmelser om försäkringsdomstolen i lagen om försäkringsdomstolen (132/2003).

Den som är missnöjd med ett beslut som Folkpensionsanstalten meddelat med stöd av denna lag får söka ändring i beslutet genom skriftliga besvär hos besvärsnämnden för social trygghet. I besvärsnämndens beslut får ändring sökas genom besvär hos försäkringsdomstolen så som bestäms i förvaltningsprocesslagen (586/1996). I försäkringsdomstolens beslut får ändring inte sökas genom besvär.

Folkpensionsanstaltens beslut ska följas även om det överklagas till dess att ärendet har avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut.

I ett interimistiskt beslut av Folkpensionsanstalten får ändring inte sökas.

35 §

Tid för sökande av ändring

Besvärsskriften ska lämnas in till Folkpensionsanstalten senast den trettionde dagen efter den dag då parten anses ha fått del av beslutet. Om inte något annat visas i samband med sökandet av ändring, anses en part ha fått del av beslutet den sjunde dagen efter den dag då beslutet postades under den adress han eller hon uppgett.

36 §

Självrättelse

Om Folkpensionsanstalten till alla delar godkänner de yrkanden som framställts i besvär som inlämnats till den, ska den meddela ett rättelsebeslut i ärendet. Ändring i rättelsebeslutet får sökas så som bestäms i 34 §.

Om Folkpensionsanstalten inte rättar det beslut som besvären avser så som föreskrivs i 1 mom., ska den inom 30 dagar från besvärstidens utgång sända besvärsskriften och sitt utlåtande till besvärinstansen för behandling. Folkpensionsanstalten kan då genom ett interimistiskt beslut rätta sitt tidigare beslut till den del den godkänner yrkandet i besvären. Om besvären redan har sänts till besvärinstansen ska denna omedelbart underrättas om det interimistiska beslutet.

Från den i 2 mom. föreskrivna tiden kan avvikelser göras, om inhämtandet av tilläggsutredning som behövs med anledning av besvären kräver det. Ändringssökanden ska då utan dröjsmål underrättas om att tilläggsutredning inhämtas. Besvärsskriften och utlåtandet ska dock alltid lämnas till besvärinstansen i senast inom 60 dagar från besvärstidens utgång.

37 §

Besvär som kommit in efter tiden för sökande av ändring

Har besvär som anförs hos besvärsnämnden för social trygghet eller försäkringsdomstolen kommit in efter utgången av den tid som anges i 35 §, kan besvären trots förse-

ningen tas upp till prövning, om det har funnits välgående skäl till förseningen.

38 §

Rättelse av sakfel

Om ett beslut av Folkpensionsanstalten grundar sig på en klart oriktig eller bristfällig utredning eller på uppenbart oriktig tillämpning av lag eller om det har skett ett fel i förfarandet då beslutet fattades, kan Folkpensionsanstalten undanröja sitt felaktiga beslut och avgöra ärendet på nytt.

Ett beslut får rättas till en parts fördel eller nackdel. Rättelse av ett beslut till en parts nackdel förutsätter att parten samtycker till att beslutet rättas. Samtycke behövs dock inte, om felet är uppenbart och det har orsakats av partens eget förfarande.

39 §

Rättelse av ett lagkraftvunnet beslut

Om nya upplysningar framkommer i ett ärende som gäller beviljande av förvägrat bostadsbidrag eller utökande av redan beviljat bostadsbidrag, ska Folkpensionsanstalten pröva ärendet på nytt. Folkpensionsanstalten kan oberoende av ett tidigare lagkraftvunnet beslut bevilja tidigare förvägrat bostadsbidrag eller utöka redan beviljat bostadsbidrag. Också besvärnämnden för social trygghet och försäkringsdomstolen kan tillämpa motsvarande förfarande när de behandlar ärenden som gäller sökande av ändring. Ändring i beslutet får sökas så som bestäms i 34 §.

40 §

Undanröjande av ett lagkraftvunnet beslut

Om ett lagkraftvunnet beslut av Folkpensionsanstalten som gäller bostadsbidrag grundar sig på en felaktig eller bristfällig utredning eller uppenbart står i strid med lag, kan besvärnämnden för social trygghet på yrkande av en part eller av Folkpensionsanstalten undanröja beslutet och bestämma att ärendet ska behandlas på nytt. Besvärnämnden

för social trygghet ska ge parterna tillfälle att bli hörda innan ärendet avgörs. I besvärnämndens beslut får ändring inte sökas genom besvär.

Om ett lagkraftvunnet beslut som besvärnämnden för social trygghet eller försäkringsdomstolen fattat på grundval av denna lag grundar sig på en felaktig eller bristfällig utredning eller uppenbart står i strid med lag, kan försäkringsdomstolen på yrkande av en part eller Folkpensionsanstalten undanröja beslutet och bestämma att ärendet ska behandlas på nytt. Försäkringsdomstolen ska ge parterna tillfälle att bli hörda innan ärendet avgörs.

Om Folkpensionsanstalten yrkar på att ett beslut ska undanröjas, kan den avbryta utbetalningen av en förmån eller betala ut förmånen i enlighet med sitt yrkande till dess ärendet har avgjorts på nytt.

Ansökan om att ett beslut ska undanröjas ska lämnas in inom fem år från det att beslutet vann laga kraft. Av särskilt välgående skäl kan ett beslut undanröjas även på ansökan som gjorts efter utgången av den föreskrivna tiden.

41 §

Nytt avgörande av ett ärende med anledning av beviljad förmån

Om den som får bostadsbidrag eller den som hör till ett hushåll som får bostadsbidrag retroaktivt har beviljats en förmån enligt 8 § 2 mom. som hindrar utbetalning av bostadsbidrag, kan Folkpensionsanstalten utan samtycke av part efter att ha hört parten avgöra ärendet på nytt.

7 kap.

Erhållande och utlämnande av uppgifter

42 §

Uppgifter för avgörande av bostadsbidrag

Folkpensionsanstalten och besvärinstanserna enligt denna lag har trots sekretessbe-

stämmelserna och andra begränsningar i fråga om erhållande av uppgifter rätt att på begäran avgiftsfritt få de uppgifter som är nödvändiga för avgörande av bostadsbidrag

1) av statliga och kommunala myndigheter samt andra offentligt rättsliga samfund,

2) av Pensionskyddscentralen, pensionsanstalterna, försäkringsanstalterna samt andra som beviljar eller betalar ut pensioner eller andra ersättningar,

3) av patientförsäkringscentralen och trafikförsäkringscentralen,

4) av arbetsgivare, arbetslöshetskassor eller arbetsplatskassor,

5) av hyresvärdar samt av bostadsaktiebolag och fastighetsbolag, och

6) av i 2 § 4 punkten i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992) avsedda verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård samt av socialserviceproducenter och andra vårdinrättningar.

Folkpensionsanstalten och besvärinstanserna enligt denna lag har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter dessutom rätt att på begäran avgiftsfritt av penninginstitut få för avgörande av bostadsbidrag nödvändiga uppgifter om den som söker eller får bostadsbidrag eller andra till hushållet hörande personer, om tillräckliga uppgifter och utredningar inte kan fås på något annat sätt och om det finns grundad anledning att misstänka att den som sökt eller får bostadsbidrag har lämnat otillräckliga eller otillförlitliga uppgifter och om han eller hon inte har gett sitt samtycke till att uppgifterna erhålls. Begäran om att få uppgifterna ska framställas skriftligen. Innan begäran framställs ska sökanden eller mottagaren underrättas om detta.

43 §

Uppgifter av befolkningsregistermyndigheter

För verkställigheten av bostadsbidraget och för planeringen och uppföljningen av bidragssystemet har Folkpensionsanstalten trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i fråga om erhållande av uppgifter rätt att avgiftsfritt av befolkningsregistermyndigheterna få nödvändiga byggnads-

och fastighetsuppgifter samt ändringar i dessa.

44 §

Uppgifter om fängelsestraff

Folkpensionsanstalten har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i fråga om erhållande av uppgifter rätt att avgiftsfritt av en enhet vid Brottsförmyndigheten få de uppgifter som behövs för verkställigheten av bostadsbidraget om när ett straff börjar, när en person frigges samt när frihet på prov börjar och avbryts.

45 §

Användning av uppgifter som fås för andra förmåner

När Folkpensionsanstalten behandlar ett enskilt fall som gäller bostadsbidrag har den rätt att använda uppgifter som den har fått för fullgörande av andra uppdrag som ålagts den, om det är uppenbart att uppgifterna påverkar bostadsbidrag enligt denna lag, om uppgifterna enligt lag ska beaktas vid beslutsfattandet och om Folkpensionsanstalten har rätt att få uppgifterna separat för behandling av fall som gäller bostadsbidrag.

46 §

Teknisk anslutning

Utöver vad som föreskrivs i 29 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) har Folkpensionsanstalten rätt att med hjälp av en teknisk anslutning få sekretessbelagda uppgifter enligt 42 § 1 mom. och 43 §—44 §.

Med hjälp av en teknisk anslutning som öppnats med stöd av denna paragraf får också sökas sekretessbelagda uppgifter utan samtycke av den vars intressen skyddas genom sekretessen. Innan den tekniska anslutningen öppnas ska den som begär uppgifter lägga fram en utredning om att uppgifterna skyddas på behörigt sätt.

47 §

Lämnande av uppgifter till myndigheter

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet har Folkpensionsanstalten trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i fråga om erhållande av uppgifter rätt att för utredning av brott och missbruk till Skatteförvaltningen samt inrättningar eller sammanslutningar som har hand om det lagstadgade sociala trygghetssystemet och som administrerar sociala trygghetsförmåner som påverkas av bostadsbidrag enligt denna lag lämna uppgifter som grundar sig på verkställigheten av denna lag.

Folkpensionsanstalten har rätt att lämna uppgifter enligt 1 mom. även till polis- och åklagarmyndigheterna till den del uppgifterna är nödvändiga för att utreda brott eller väcka åtal.

Följande uppgifter lämnas i fråga om den som fått bostadsbidrag enligt denna lag:

1) personbeteckning och andra identifieringsuppgifter,

2) uppgifter om utbetalda förmåner och ersättningar samt om grunderna för dem, samt

3) andra därmed jämförbara uppgifter som är nödvändiga för samkörning av personuppgifter och andra tillsynsåtgärder av engångsnatur som utförs för att utreda brott och missbruk som riktar sig mot den sociala tryggheten.

Folkpensionsanstalten får dock inte lämna ut uppgifter om en persons hälsotillstånd eller uppgifter som avser att beskriva grunderna för en persons behov av socialvård.

48 §

Social- och hälsovårdsministeriets rätt att få uppgifter

Social- och hälsovårdsministeriet har rätt att få tillgång till de uppgifter om bidragstagare som ingår i Folkpensionsanstaltens besluts- och utbetalningsregister till den del dessa uppgifter behövs för att social- och hälsovårdsministeriet ska kunna sköta sina åligganden i samband med planering och utveckling av bostadsbidragen. Dessutom har

social- och hälsovårdsministeriet rätt att ur ovannämnda register få uppgifter om bostädernas finansieringsform och yta samt andra uppgifter som ministeriet anser nödvändiga med tanke på utvecklandet och uppföljningen av bostadsbidragssystemet. Sådan information som gör det möjligt att identifiera bidragstagaren får inte ingå i uppgifterna.

49 §

Lämnande av uppgifter till sökande

Folkpensionsanstalten ska på förhand på lämpligt sätt informera den som söker bostadsbidrag om var uppgifter om honom eller henne finns att få och vart uppgifterna i regel kan lämnas ut.

8 kap.

Särskilda bestämmelser

50 §

Utmättnings- och överföringsförbud

Bostadsbidrag får inte utmätas.

Ett avtal om överföring av bostadsbidrag på någon annan är ogiltigt.

51 §

Indexbindning

De belopp som anges i denna lag binds vid förändringar i prisnivån så som bestäms i lagen om folkpensionsindex (456/2001). Detta gäller dock inte beloppet av förvärvsinkomstavdraget enligt 13 §, den minsta bas-självriskandelen enligt 16 §, det minsta bidrag som ska betalas enligt 24 §, beloppet av de förändringar i inkomsterna och boendeutgifterna som gäller bidragstagarens anmälningsskyldighet eller justeringen av bidrag enligt 20 och 27 § samt de maximala boendeutgifterna enligt 10 §.

De belopp som är bundna till folkpensionsindexet motsvarar det poängtal för folkpensionsindexet enligt vilket beloppet av de

folkpensioner som betalades ut i januari 2010 har beräknats.

De maximala boendeutgifter som avses i 10 § 1 mom. justeras dock årligen så att de motsvarar förändringen i den allmänna hyresnivån.

De maximala boendeutgifterna binds till det hyresindex på årsnivå (2010=100) som beskriver utvecklingen i hyresnivån i hela landet och för samtliga hyresbostäder och fastställs av Statistikcentralen så att de belopp som anges i 10 § motsvarar det fastställda poängtalet för hyresindexet för 2013. De i lag fastställda maximala boendeutgifterna för 2015 justeras första gången vid ingången av 2016 i enlighet med förändringen i hyresindex.

De justerade maximala boendeutgifterna och övriga penningbelopp tillämpas på bidrag som beviljas eller justeras vid ingången av följande år eller därefter.

52 §

Avrundning av beloppen

När bostadsbidraget bestäms ska boendeutgifterna, inkomstposterna för hushållets medlemmar, bassjälvriskandelens storlek och det bostadsbidrag som ska betalas beaktas till månadsbelopp med en cents noggrannhet. Hushållets sammanlagda inkomster, de underhållsutgifter som avses i 9 §, de maximala boendeutgifter som anges i 10 § och de i 16 § avsedda värden som används vid beräkningen av bassjälvriskandelen ska avrundas till hela euro.

53 §

Finansiering

Bostadsbidrag betalas av statsmedel och staten ersätter Folkpensionsanstalten för de kostnader som orsakas av förmåner enligt denna lag.

Folkpensionsanstalten ska fem vardagar före den betalningsdag för bostadsbidraget som anges i 24 § meddela staten beloppet av

de bostadsbidrag som ska betalas den månaden.

Staten ska på basis av det meddelande som avses i 2 mom. till Folkpensionsanstalten betala det belopp som anges i meddelandet senast en bankdag före den dag då bostadsbidragen ska betalas.

9 kap.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

54 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 . Bestämmelsen i 13 § träder dock i kraft vid ingången av september 2015 och den tillämpas på bidrag som beviljas eller justeras vid denna tidpunkt eller senare.

Genom denna lag upphävs lagen om bostadsbidrag (408/1975).

55 §

Övergångsbestämmelser

Utbetalningen av de bostadsbidrag som betalas när denna lag träder i kraft fortsätter på tidigare grunder fram till justeringen enligt 27 § eller till dess att bostadsbidraget upphör.

56 §

Hänvisning till den tidigare lagen

Om det i någon annan lag eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av den hänvisas till lagen om bostadsbidrag (408/1975) eller till bostadsbidrag som beviljats eller betalas med stöd av den eller till bostadsbidragsförordningen (949/1993), ska hänvisningen anses hänvisa till motsvarande bestämmelser i denna lag och bostadsbidrag enligt denna lag, om inte något annat följer av denna lag.

2.

Lag**om ändring av lagen om bostadsbidrag för pensionstagare**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om bostadsbidrag för pensionstagare (571/2007) 6 §, 9 § 3 mom., 10 § 2 mom. samt 17 § 2 mom. 8 punkten och 6 mom.,
 av dem 17 § 6 mom. sådant det lyder i lag 1225/2009, och
ändras 8 §, 9 § 2 mom., 11 § 3 mom. 2 punkten, 12 § 1 mom., 17 § 2 mom. 6 och 7 punkten samt 4 mom., 21 §, 22 § 1 mom. 1 punkten och 2 mom. 6 punkten, 27 § 3 mom., 28 § 1 mom., 29 §, 32 § 1 mom. 2 punkten, 41 § och 51 § 2 mom. och 53 § 1 mom.,
 av dem 8 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 705/2010 och 153/2011, 12 § 1 mom., 17 § 4 mom. och 28 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1154/2007, 41 § sådan den lyder i lag 684/2011 samt 53 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1225/2009, som följer:

8 §

Rätt till bostadsbidrag

Rätt till bostadsbidrag har den som fyllt 16 år och som får

1) ålderspension enligt 10 eller 11 § i folkpensionslagen (568/2007), sjukpension eller efterlevandepension enligt folkpensionslagen eller efterlevandepension enligt 4 eller 5 § i lagen om införande av folkpensionslagen (569/2007),

2) garantipension enligt lagen om garantipension (703/2010),

3) full invalidpension (sjukpension), ålderspension eller efterlevandepension enligt de lagar som nämns i 3 § i lagen om pension för arbetstagare (395/2006) eller någon annan motsvarande lagbaserad full sjukpension, ålderspension eller efterlevandepension på grundval av ett arbetsavtals- eller tjänsteförhållande eller efterlevandepension enligt 19 § i lagen om införande av lagen om pension för arbetstagare (396/2006),

4) på grundval av full arbetsoförmåga enligt lagstadgad olycksfallsförsäkring, lagen om olycksfall i militärtjänst (1211/1990), trafikförsäkringslagstiftningen eller lagen om

skada, ådragen i militärtjänst (404/1948) beviljad fortlöpande olycksfallspension, livränta, sjukpension, efterlevandepension, försörjningspension eller sådan ersättning för inkomstbortfall som betalas när ett år har förflutit från trafikskadan,

5) fortlöpande olycksfallspension eller livränta enligt lagen om rehabilitering som ersätts enligt lagen om olycksfallsförsäkring (625/1991) samt fortlöpande sjukpension eller ersättning för inkomstbortfall enligt lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen (626/1991) eller sådan ersättning för inkomstbortfall som betalas när ett år har förflutit från trafikskadan,

6) ålderspension, invalidpension (sjukpension) eller efterlevandepension enligt lagen om pension och anpassningsbidrag för riksdagsledamöter (329/1967), lagen om familjepension efter riksdagsledamöter (107/1990) eller lagen om medlems av statsrådet rätt till pension och om familjepension efter honom (870/1977), eller

7) förmåner från utlandet som motsvarar de förmåner som avses ovan i detta moment.

Bostadsbidrag enligt denna lag beviljas inte den som har rätt till bostadsbidrag enligt lagen om allmänt bostadsbidrag (xx/20xx).

9 §

Boendeutgifter som skall beaktas

Som sökandens boendeutgifter beaktas också boendeutgifterna för maken, maken eller sambon som bor i samma bostad. Som sökandens boendeutgifter beaktas endast sådana boendeutgifter för vilka han eller hon faktiskt ansvarar.

11 §

Självriskandel för boendeutgifterna

Tilläggsjälvriskandelen är 40 procent av den del av årsinkomsten som överstiger 6 986 euro. För den som är gift eller lever i ett samboförhållande är tilläggsjälvriskandelen 40 procent av den del av makarnas eller sambornas sammanräknade årsinkomst som

2) överstiger 11 221 euro, om båda har rätt till bostadsbidrag för pensionstagare.

12 §

Årsinkomst

När bostadsbidraget beräknas ska som årsinkomst beaktas de fortlöpande eller årligen återkommande bruttointkomsterna för sökanden och sökandens make, maka eller sambo, med undantag för de prioriterade inkomster som nämns i 14 §.

17 §

Justering av bostadsbidraget

Bostadsbidraget justeras också när

6) de årliga boendeutgifter som ska beaktas har sjunkit eller stigit med minst 147 euro

(betydande förändring av boendeutgifterna), eller

7) den årsinkomst som påverkar bostadsbidraget har stigit med minst 734 euro eller sjunkit med minst 367 euro (betydande förändring av årsinkomsten) jämfört med den gräns för tilläggsjälvriskandelen som nämns i 11 § 3 mom. eller den årsinkomst förhöjd med folkpensionsindex på basis av vilken bostadsbidraget har beräknats.

Om en förändring har skett den första dagen i en kalendermånad, justeras bostadsbidraget från ingången av den månaden. I annat fall justeras bostadsbidraget från ingången av den månad som följer på förändringen. Bostadsbidraget justeras alltid från ingången av följande månad då bidragstagarens äktenskap upplöses eller då bidragstagarens samboförhållande upphör till följd av att sambon har avlidit.

21 §

Retroaktiv ansökningstid

Bostadsbidrag betalas från ingången av den månad under vilken rätten till bostadsbidraget uppkom. Bostadsbidrag betalas dock inte utan särskilda skäl för en längre tid än sex kalendermånader före ansökan om bostadsbidrag.

Bestämmelserna om betalning av bostadsbidrag i 1 mom. ska tillämpas också på en höjning av bidraget.

22 §

Ansökan om och anmälningskyldighet i fråga om bostadsbidrag

Av en ansökan om bostadsbidrag skall framgå

1) sökandens och dennes makes, makas eller sambos personuppgifter,

Den som får bostadsbidrag skall till Folkpensionsanstalten anmäla

6) beviljande av bostadsbidrag enligt lagen om allmänt bostadsbidrag,

27 §

Avbrytande på grund av fängelsestraff

För den tid utbetalningen av bostadsbidrag ska avbrytas på den grund som nämns i 1 mom., kan för tryggande av försörjningen bostadsbidrag betalas ut till bidragstagarens make, maka eller sambo som bor i samma bostad.

28 §

Betalning till ett kommunalt organ

Folkpensionsanstalten kan besluta att bostadsbidraget ska betalas till ett i 6 § 1 mom. i socialvårdslagen avsett organ i den kommun där bidragstagaren är bosatt för att användas för sänkning av boendeutgifterna för bidragstagaren och bidragstagarens make, maka eller sambo, om det kan äventyra försörjningen för bidragstagaren eller bidragstagarens make, maka eller sambo att bostadsbidraget betalas till bidragstagaren själv. Bostadsbidrag som har betalats på detta sätt får inte i strid med bidragstagarens uttryckliga samtycke användas för något annat ändamål än sänkning av boendeutgifterna under den månad för vilken bostadsbidraget har betalats ut.

29 §

Innehållande av retroaktivt bostadsbidrag hos Folkpensionsanstalten

Retroaktivt beviljat bostadsbidrag för pensionstagare kan innehållas hos Folkpensionsanstalten till den del som motsvarar det bostadsbidrag enligt lagen om allmänt bostadsbidrag som Folkpensionsanstalten har betalat ut, om Folkpensionsanstalten retroaktivt beviljar bostadsbidrag för pensionstagare för samma tid för vilken bidragstagaren har fått bostadsbidrag enligt lagen om allmänt bo-

stadsbidrag eller hört till ett hushåll som får sådant bostadsbidrag.

32 §

Indragning av bostadsbidraget

Bostadsbidraget dras in

2) från ingången av den månad från och med vilken bidragstagaren börjar få bostadsbidrag enligt lagen om allmänt bostadsbidrag,

41 §

Nytt avgörande av ett ärende med anledning av beviljad annan förmån eller ersättning

Om den som får bostadsbidrag, efter det att beslutet har meddelats, retroaktivt har beviljats folkpension, efterlevandepension, garantipension eller sådan arbetspension eller ersättning enligt 22 § 1 eller 2 mom. i folkpensionslagen som ska beaktas som inkomst i bostadsbidraget, eller bostadsbidrag enligt lagen om allmänt bostadsbidrag, kan Folkpensionsanstalten utan undanröjande av beslutet eller samtycke av part avgöra ärendet på nytt.

51 §

Förhöjning för dröjsmålstiden

Bostadsbidraget betalas dock inte förhöjt, om det betalas till Folkpensionsanstalten som betalning för bostadsbidrag enligt lagen om allmänt bostadsbidrag som betalats för samma tid.

53 §

Indexbindning

De belopp som anges i denna lag, med undantag för beloppen enligt 12 § 4 mom. och 13 § 3 mom., binds vid förändringar i prisni-

vån så som bestäms i lagen om folkpensionsindex (456/2001).

Denna lag träder i kraft den 20 .
Utbetalningen av de bostadsbidrag som betalas när denna lag träder i kraft fortsätter på

tidigare grunder fram till justeringen enligt 17 § eller till dess att bostadsbidraget upphör.

De belopp som anges i 17 § 2 mom. 6 och 7 punkten motsvarar det poängtal för folkpensionsindex enligt vilket beloppet av de folkpensioner som betalades ut i januari 2001 har beräknats.

Helsingfors den 24 april 2014

Statsminister

JYRKI KATAINEN

Omsorgsminister *Susanna Huovinen*

2.

Lag**om ändring av lagen om bostadsbidrag för pensionstagare**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om bostadsbidrag för pensionstagare (571/2007) 6 §, 9 § 3 mom., 10 § 2 mom., 17 § 2 mom. 8 punkten och 17 § 6 mom.,
 av dem 17 § 6 mom. sådant det lyder i lag 1225/2009, och
ändras 8 §, 9 § 2 mom., 11 § 3 mom. 2 punkten, 12 § 1 mom., 17 § 2 mom. 6 och 7 punkten samt 4 mom., 21 §, 22 § 1 mom. 1 och 2 punkten, 27 § 3 mom., 28 § 1 mom., 29 §, 32 § 1 mom. 2 punkten, 41 §, 51 § 2 mom. och 53 § 1 mom.,
 av dem 8 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 705/2010 och 153/2011, 12 § 1 mom., 17 § 4 mom. och 28 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1154/2005 och 41 § sådan den lyder i lag 684/2011, som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

6 §

6 §

*Barn**Barn*

Med *barn* avses i denna lag sökandens eller sökandens makes, makas eller sambos barn under 18 år och fosterbarn enligt 81 § i barnskyddslagen (417/2007) och som bor i samma bostad som sökanden.

Upphävs

8 §

8 §

*Rätt till bostadsbidrag**Rätt till bostadsbidrag*

Rätt till bostadsbidrag har den som fyllt 65 år.

Upphävs

Rätt till bostadsbidrag har den som fyllt 16 år och som får

Rätt till bostadsbidrag har den som fyllt 16 år och som får

1) sjukpension enligt folkpensionslagen (568/2007), efterlevandepension, arbetslöshetspension enligt 2 § i lagen om införande av folkpensionslagen (569/2007), individuell förtidspension enligt 3 § eller efterlevandepension enligt 4 eller 5 § i den sistnämnda la-

1) *ålderspension* enligt 10 eller 11 § i folkpensionslagen (568/2007), sjukpension eller efterlevandepension enligt 4 eller 5 § i lagen om införande av folkpensionslagen (569/2007),

gen,

2) garantipension enligt 7 § 2 mom. 2 punkten i lagen om garantipension (703/2010), (20.8.2010/705)

3) pensionsstöd enligt lagen om pensionsstöd för vissa långtidsarbetslösa (39/2005) eller sådan ålderspension enligt folkpensionslagen som avses i 2 § i den nämnda lagen,

4) full invalidpension (sjukpension) eller efterlevandepension enligt de lagar som nämns i 3 § i lagen om pension för arbetstagare (395/2006) eller någon annan motsvarande lagbaserad full sjukpension eller efterlevandepension på grundval av ett arbetsavtals- eller tjänsteförhållande,

5) arbetslöshetspension eller individuell förtidspension på grundval av arbetsavtals- eller tjänsteförhållande enligt lagen om sjömanspensioner (1290/2006), de arbetspensionslagar som nämns i 3 § 2 mom. 1 och 3–7 punkten i lagen om pension för arbetstagare, 28 § i lagen om införande av lagen om pension för arbetstagare (396/2006), 28 § i lagen om införande av lagen om pension för företagare (1273/2006), 27 § i lagen om införande av lagen om pension för lantbruksföretagare (1281/2006) eller 14 § i lagen om införande av lagen om statens pensioner (1296/2006),

6) på grundval av full arbetsförmåga enligt lagstadgad olycksfallsförsäkring, lagen om olycksfall i militärtjänst (1211/1990), trafikförsäkringslagstiftningen eller lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/1948) beviljad fortlöpande olycksfallspension, livränta, sjukpension, efterlevandepension, försörjningspension eller sådan ersättning för inkomstbortfall som betalas när ett år har förflutit från trafikskadan,

7) fortlöpande olycksfallspension eller livränta enligt lagen om rehabilitering som ersätts enligt lagen om olycksfallsförsäkring (625/1991) samt fortlöpande sjukpension eller ersättning för inkomstbortfall enligt lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen (626/1991), den sistnämnda ersättningen dock först när ett år förflutit från skadefallet,

8) invalidpension (sjukpension) eller efterlevandepension enligt lagen om pension och

2) *garantipension enligt lagen om garantipension (703/2010),*

Upphävs

3) *full invalidpension (sjukpension), ålderspension eller efterlevandepension enligt de lagar som nämns i 3 § i lagen om pension för arbetstagare (395/2006) eller någon annan motsvarande lagbaserad full sjukpension, ålderspension eller efterlevandepension på grundval av ett arbetsavtals- eller tjänsteförhållande eller efterlevandepension enligt 19 § i lagen om införande av lagen om pension för arbetstagare (396/2006),*

Upphävs

4) *på grundval av full arbetsförmåga enligt lagstadgad olycksfallsförsäkring, lagen om olycksfall i militärtjänst (1211/1990), trafikförsäkringslagstiftningen eller lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/1948) beviljad fortlöpande olycksfallspension, livränta, sjukpension, efterlevandepension, försörjningspension eller sådan ersättning för inkomstbortfall som betalas när ett år har förflutit från trafikskadan,*

5) *fortlopande olycksfallspension eller livränta enligt lagen om rehabilitering som ersätts enligt lagen om olycksfallsförsäkring (625/1991) samt fortlöpande sjukpension eller ersättning för inkomstbortfall enligt lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen (626/1991), den sistnämnda ersättningen dock först när ett år förflutit från skadefallet,*

6) *ålderspension, invalidpension (sjukpension) eller efterlevandepension enligt lagen*

anpassningsbidrag för riksdagsledamöter (329/1967), lagen om familjepension efter riksdagsledamöter (107/1990) eller lagen om medlems av statsrådet rätt till pension och om familjepension efter honom (870/1977), samt (18.2.2011/153)

9) förmåner från utlandet som motsvarar de förmåner som avses ovan.

Om en sjuk- eller arbetslöshetspension som avses i 2 mom. 4, 5 eller 8 punkten omvandlas till ålderspension som betalas innan en person har fyllt 65 år och personen får bostadsbidrag enligt denna lag omedelbart innan ålderspensionen börjar, fortsätter betalningen av bostadsbidraget så länge som villkoren för erhållande av bostadsbidrag uppfylls i övrigt.

Rätt till bostadsbidrag enligt denna lag föreligger inte före ingången av den månad som följer efter den under vilken 65 års ålder uppnåddes, om personen får ålderspension enligt folkpensionslagen i förtid.

Bostadsbidrag enligt denna lag beviljas inte den som får bostadsbidrag enligt lagen om bostadsbidrag (408/1975).

9 §

Boendeutgifter som skall beaktas

Som sökandens boendeutgifter beaktas också i fråga om personer som bor i samma bostad

Som sökandens boendeutgifter beaktas endast sådana boendeutgifter för vilka han eller hon faktiskt ansvarar och där ansvaret för boendeutgifterna inte bärs av någon annan på grund av försörjningsplikt.

10 §

Boendeutgifternas maximibelopp

Boendeutgifternas maximibelopp höjs med 20 procent, om minst ett barn bor i samma

om pension och Anpassningsbidrag för riksdagsledamöter (329/1967), lagen om familjepension efter riksdagsledamöter (107/1990) eller lagen om medlems av statsrådet rätt till pension och om familjepension efter honom (870/1977), samt

7) förmåner från utlandet som motsvarar de förmåner som avses ovan.

Upphävs

Bostadsbidrag enligt denna lag beviljas inte den som har rätt till bostadsbidrag enligt lagen om allmänt bostadsbidrag (xx/20xx).

9 §

Boendeutgifter som skall beaktas

Som sökandens boendeutgifter beaktas också *boendeutgifterna för maken, maken eller sambon som bor i samma bostad. Som sökandens boendeutgifter beaktas endast sådana boendeutgifter för vilka han eller hon faktiskt ansvarar.*

Upphävs

10 §

Boendeutgifternas maximibelopp

Upphävs

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

bostad som sökanden, och med 40 procent, om minst tre barn bor tillsammans med sökanden.

11 §

Självriskandel för boendeutgifterna

Tilläggsjälvriskandelen är 40 procent av den del av årsinkomsten som överstiger 6 986 euro. För den som är gift eller lever i ett samboförhållande är tilläggsjälvriskandelen 40 procent av den del av makarnas eller sambornas sammanräknade årsinkomst som

2) överstiger 11 221 euro, om båda har rätt till bostadsbidrag för pensionstagare *eller den ena av dem får sådan ålderspension enligt folkpensionslagen i förtid som betalas till dem som är under 65 år.*

12 §

Årsinkomst

När bostadsbidraget beräknas ska som årsinkomst beaktas de fortlöpande eller årligen återkommande inkomsterna för sökanden och sökandens make, maka eller sambo, med undantag för de prioriterade inkomster som nämns i 14 §.

17 §

Justering av bostadsbidraget

Bostadsbidraget justeras också när

6) de årliga boendeutgifter som skall beaktas har sjunkit eller stigit med minst 147 euro (*betydande förändring av boendeutgifterna*),

7) den årsinkomst som påverkar bostadsbidraget har stigit med minst 734 euro eller sjunkit med minst 367 euro (*betydande förändring av årsinkomsten*) jämfört med den gräns för tilläggsjälvriskandelen som nämns i 11 § 3 mom. eller den årsinkomst förhöjd med folkpensionsindex på basis av vilken bo-

11 §

Självriskandel för boendeutgifterna

Tilläggsjälvriskandelen är 40 procent av den del av årsinkomsten som överstiger 6 986 euro. För den som är gift eller lever i ett samboförhållande är tilläggsjälvriskandelen 40 procent av den del av makarnas eller sambornas sammanräknade årsinkomst som

2) överstiger 11 221 euro, om båda har rätt till bostadsbidrag för pensionstagare.

12 §

Årsinkomst

När bostadsbidraget beräknas ska som årsinkomst beaktas de fortlöpande eller årligen återkommande *bruttoinkomsterna* för sökanden och sökandens make, maka eller sambo, med undantag för de prioriterade inkomster som nämns i 14 §.

17 §

Justering av bostadsbidraget

Bostadsbidraget justeras också när

6) de årliga boendeutgifter som ska beaktas har sjunkit eller stigit med minst 147 euro (*betydande förändring av boendeutgifterna*), *eller*

7) den årsinkomst som påverkar bostadsbidraget har stigit med minst 734 euro eller sjunkit med minst 367 euro (*betydande förändring av årsinkomsten*) jämfört med den gräns för tilläggsjälvriskandelen som nämns i 11 § 3 mom. eller den årsinkomst förhöjd med folkpensionsindex på basis av vilken bo-

stadsbidraget har beräknats, eller

8) ett barn som inverkar på bostadsbidraget fyller 18 år.

bostadsbidraget har beräknats.

8) Upphävs

Om en förändring har skett den första dagen i en kalendermånad, justeras bostadsbidraget från ingången av den månaden. I annat fall justeras bostadsbidraget från ingången av den månad som följer på förändringen. Bostadsbidraget justeras alltid från ingången av följande månad då ett barn som påverkar bostadsbidraget fyller 18 år eller då bidragstagarens äktenskap upplöses eller då bidragstagarens samboförhållande upphör till följd av att sambon har avlidit.

21 §

Retroaktiv ansökningstid

Bostadsbidrag betalas från ingången av den månad under vilken rätten till bostadsbidraget uppkom. Om rätten till bostadsbidrag uppkommer på den grunden att en person har fyllt 65 år, betalas bostadsbidraget från ingången av månaden efter den under vilken 65 års ålder uppnåddes. Bostadsbidrag betalas dock inte utan särskilda skäl för en längre tid än sex kalendermånader före ansökan om bostadsbidrag. Samma förfarande tillämpas när bostadsbidraget höjs.

22 §

Ansökan om och anmälningsskyldighet i fråga om bostadsbidrag

Av en ansökan om bostadsbidrag skall framgå

1) sökandens och dennes makes, makas eller sambos och barnens personuppgifter,

Den som får bostadsbidrag skall till Folkpensionsanstalten anmäla

6) beviljande av bostadsbidrag enligt lagen om bostadsbidrag,

21 §

Retroaktiv ansökningstid

Bostadsbidrag betalas från ingången av den månad under vilken rätten till bostadsbidraget uppkom. Bostadsbidrag betalas dock inte utan särskilda skäl för en längre tid än sex kalendermånader före ansökan om bostadsbidrag. Samma förfarande tillämpas när bostadsbidraget höjs.

22 §

Ansökan om och anmälningsskyldighet i fråga om bostadsbidrag

Av en ansökan om bostadsbidrag skall framgå

1) sökandens och dennes makes, makas eller sambos personuppgifter,

Den som får bostadsbidrag skall till Folkpensionsanstalten anmäla

6) beviljande av bostadsbidrag enligt lagen om allmänt bostadsbidrag,

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

27 §

Avbrytande på grund av fängelsestraff

För den tid utbetalningen av bostadsbidrag skall avbrytas på den grund som nämns i 1 mom., kan för tryggande av försörjningen bostadsbidrag betalas ut till bidragstagarens make, maka eller sambo och barn som bor i samma bostad.

28 §

Betalning till ett kommunalt organ

Folkpensionsanstalten kan besluta att bostadsbidraget ska betalas till ett i 6 § 1 mom. i socialvårdslagen avsett organ i den kommun där bidragstagaren är bosatt för att användas för sänkning av boendeutgifterna för bidragstagaren och *de personer som avses i 9 § 2 mom. 1 punkten*, om det kan äventyra försörjningen för bidragstagaren eller hans eller hennes familjemedlemmar att bostadsbidraget betalas till bidragstagaren själv. Bostadsbidrag som har betalats på detta sätt får inte i strid med bidragstagarens uttryckliga samtycke användas för något annat ändamål än sänkning av boendeutgifterna under den månad för vilken bostadsbidraget har betalats ut.

29 §

Innehållande av retroaktivt bostadsbidrag till Folkpensionsanstalten

Retroaktivt beviljat bostadsbidrag för pensionstagare kan innehållas till Folkpensionsanstalten till den del som motsvarar det bostadsbidrag enligt lagen om bostadsbidrag som den har betalats ut, om Folkpensionsanstalten retroaktivt beviljar bostadsbidrag för pensionstagare för samma tid för vilken bidragstagaren har fått bostadsbidrag enligt lagen om bostadsbidrag eller hört till ett hushåll som får sådant bostadsbidrag.

27 §

Avbrytande på grund av fängelsestraff

För den tid utbetalningen av bostadsbidrag ska avbrytas på den grund som nämns i 1 mom., kan för tryggande av försörjningen bostadsbidrag betalas ut till bidragstagarens make, maka eller sambo som bor i samma bostad.

28 §

Betalning till ett kommunalt organ

Folkpensionsanstalten kan besluta att bostadsbidraget ska betalas till ett i 6 § 1 mom. i socialvårdslagen avsett organ i den kommun där bidragstagaren är bosatt för att användas för sänkning av boendeutgifterna för bidragstagaren och bidragstagarens make, maka eller sambo, om det kan äventyra försörjningen för bidragstagaren eller bidragstagarens make, maka eller sambo att bostadsbidraget betalas till bidragstagaren själv. Bostadsbidrag som har betalats på detta sätt får inte i strid med bidragstagarens uttryckliga samtycke användas för något annat ändamål än sänkning av boendeutgifterna under den månad för vilken bostadsbidraget har betalats ut.

29 §

Innehållande av retroaktivt bostadsbidrag till Folkpensionsanstalten

Retroaktivt beviljat bostadsbidrag för pensionstagare kan innehållas till Folkpensionsanstalten till den del som motsvarar det bostadsbidrag enligt lagen om *allmänt* bostadsbidrag som Folkpensionsanstalten har betalats ut, om Folkpensionsanstalten retroaktivt beviljar bostadsbidrag för pensionstagare för samma tid för vilken bidragstagaren har fått bostadsbidrag enligt lagen om *allmänt* bostadsbidrag eller hört till ett hushåll som får sådant bostadsbidrag.

32 §

Indragning av bostadsbidraget

Bostadsbidraget dras in

2) från ingången av den månad från och med vilken bidragstagaren börjar få bostadsbidrag enligt lagen om bostadsbidrag,

41 §

Nytt avgörande av ett ärende med anledning av beviljad annan förmån eller ersättning

Om den som får bostadsbidrag, efter det att beslutet har meddelats, retroaktivt har beviljats folkpension, efterlevandepension, garantipension eller sådan arbetspension eller ersättning enligt 22 § 1 eller 2 mom. i folkpensionslagen som ska beaktas som inkomst i bostadsbidraget, eller bostadsbidrag enligt lagen om bostadsbidrag, kan Folkpensionsanstalten utan undanröjande av beslutet eller samtycke av part avgöra ärendet på nytt.

51 §

Förhöjning för dröjsmålstiden

Bostadsbidraget betalas dock inte förhöjt, om det betalas till Folkpensionsanstalten som betalning för bostadsbidrag enligt lagen om bostadsbidrag som betalats för samma tid.

53 §

Indexbindning

De belopp som anges i denna lag, bortsett från beloppen enligt 12 § 3 mom. och 13 § 3 mom., binds vid förändringar i prisnivån så som bestäms i lagen om folkpensionsindex

32 §

Indragning av bostadsbidraget

Bostadsbidraget dras in

2) från ingången av den månad från och med vilken bidragstagaren börjar få bostadsbidrag enligt lagen om *allmänt* bostadsbidrag,

41 §

Nytt avgörande av ett ärende med anledning av beviljad annan förmån eller ersättning

Om den som får bostadsbidrag, efter det att beslutet har meddelats, retroaktivt har beviljats folkpension, efterlevandepension, garantipension eller sådan arbetspension eller ersättning enligt 22 § 1 eller 2 mom. i folkpensionslagen som ska beaktas som inkomst i bostadsbidraget, eller bostadsbidrag enligt lagen om *allmänt* bostadsbidrag, kan Folkpensionsanstalten utan undanröjande av beslutet eller samtycke av part avgöra ärendet på nytt.

51 §

Förhöjning för dröjsmålstiden

Bostadsbidraget betalas dock inte förhöjt, om det betalas till Folkpensionsanstalten som betalning för bostadsbidrag enligt lagen om *allmänt* bostadsbidrag som betalats för samma tid.

53 §

Indexbindning

De belopp som anges i denna lag, bortsett från beloppen enligt 12 § 4 mom. och 13 § 3 mom., binds vid förändringar i prisnivån så som bestäms i lagen om folkpensionsindex

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

(456/2001).

(456/2001).
